

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
ประภรณ์ ทศพนัสสัก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**NEEDS OF SELF-DEVELOPMENT IN ACADEMIC WORK
OF SCHOOL TEACHERS UNDER THE OFFICE OF
BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE AREA 2**

Praparat Toongpanasuk

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

June 2014

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2		
ผู้วิจัย	ประภรณ์ ทศพนัสส์		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์		ที่ปรึกษาหลัก
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นิตยา บรรณประสิทธิ์		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ในกรอบของเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้และ 4) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 2,718 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน ได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่น .9718 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้การทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการเปรียบเทียบ เป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ้ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่

1) ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ควรสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมพัฒนา 2) ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการผลิต พัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนครูให้ได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับสื่อเพื่อจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาระวิชา จัดอบรมครูเกี่ยวกับ การผลิตสื่ออย่างหลากหลาย และ 3) ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น วัตถุประสงค์ หลักการ จุดหมายเนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการของหลักสูตร ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ตามลำดับ

TITLE	Needs of Self – development in Academic Work of School Teachers under the Office of Buriram Educational Service Area 2		
AUTHOR	Praparat Toongpanasuk		
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr. Sanguan Songwiwat	Major Advisor	
	Assistant Professor Dr. Nitaya Banprasit	Co-Advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2014

ABSTRACT

This research aimed to study and compare needs of self – development in academic work of school teachers under the Office of Buriram Educational Service Area 2 categorized by sex, education, working experience and the size of their school. The framework of the study included 4 areas : 1) curriculums and implementation, 2) learning management, 3) the learning media, and 4) learning assessment and evaluation. The population included 2718 teachers under the Office of Buriram Educational Service Area 2. The samples were 338 teachers recruited by consulting Crejcie and Morgan Table and muti – stage sampling. The research tool was a set of questionnaire consisting of 3 parts: checklist, 5 – rating scale, and open-ended questions. The instrument had the reliability value of 0.9718. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. Statistics used to test the hypotheses were t – test Independent, and one-way analysis of variance .When there were differences of the paired variables, Scheffé method was employed by setting the significant level at .05 levels.

The findings were as follows.

1. The overall and each area of the needs of self – development in academic work of the school teachers were at high levels. The ranks from high to low means were the assessment and evaluation, learning media, curriculum and implementation, and learning management.

2. The results of comparing the means of teachers' needs classified by sex, educational level, working experience, and the size of schools found no statistical significant differences.

3. Added comments and suggestions. The 3 most suggested needs were 1) participating in workshops creating reading, analytical thinking, and writing evaluation criterion, 2) developing teaching and learning innovation, technology - each subject teacher should be supported in training to produce a variety of media, and 3) developing knowledge about elements of the Basic Education Core Curriculum 2008, such as vision, principles, objectives, contents, and guidelines for curriculum implementing, and there should be workshops concerning the curriculum.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา บรรณประสิทธิ์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร. เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่ต้นจนเสร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน คือ นายสง่า ศรีราม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 นายอรรถพล พิมพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 และ นายวรารุช บุตรรัตน์ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ และขอขอบคุณ คณะครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณและแสดงความกตัญญูแก่บุพการี และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ประภารัตน์ ทศพนัสสัก

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความต้องการพัฒนาตนเอง	10
ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	10
ความหมายของการพัฒนาตนเอง	14
วิธีการพัฒนาตนเอง.....	16
ครู	22
ความหมายของครู.....	22
จรรยาบรรณและบทบาทของครู.....	25
บทบาทหน้าที่ครูเกี่ยวกับงานวิชาการ.....	37
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การบริหารงานในสถานศึกษา	49
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	49
การบริหารงานวิชาการ.....	52
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	52
ความสำคัญของงานวิชาการ.....	53
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ	54
ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในขอบข่ายงานวิชาการ	57
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	58
ด้านการจัดการเรียนรู้.....	61
ด้านสื่อการเรียนรู้.....	67
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	75
งานวิจัยในประเทศ	75
งานวิจัยต่างประเทศ.....	79
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	82
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	82
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
การเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	89
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	89
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	91
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	130
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	130
	สมมติฐานของการวิจัย.....	130
	วิธีดำเนินการวิจัย	131
	สรุปผลการวิจัย	133
	อภิปรายผล	135
	ข้อเสนอแนะ	141
	บรรณานุกรม.....	144
	ภาคผนวก.....	152
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล.....	153
	ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	159
	ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	167
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	169

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2	83
3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.....	83
4.1 จำนวนและค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา.....	91
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	92
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความต้องการพัฒนาตนเองในงาน วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	93
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความต้องการพัฒนาตนเองในงาน วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้.....	95
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการพัฒนาตนเองในงาน วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านสื่อการเรียนรู้.....	97
4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการพัฒนาตนเองในงาน วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้.....	99
4.7 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน.....	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.8 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามเพศ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายข้อ	102
4.9 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามเพศ ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมและรายข้อ	104
4.10 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ	106
4.11 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามเพศ ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้โดยรวมและรายข้อ	108
4.12 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน	110
4.13 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้โดยรวมและรายข้อ	111
4.14 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมและรายข้อ	113
4.15 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้โดยรวมและรายข้อ	115

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.16 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมและรายชื่อ	117
4.17 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม	119
4.18 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวม	120
4.19 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวม	120
4.20 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านสื่อการเรียนรู้โดยรวม	121
4.21 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวม	121
4.22 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวม	122
4.23 เปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้โดยรวม	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.24 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวม	123
2.25 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยรวม	123
4.26 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวม	124
4.27 จำนวนและร้อยละความต้องการหรือข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความต้องการ พัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	125
4.28 จำนวนและร้อยละความต้องการหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการ พัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้.....	126
4.29 จำนวนและร้อยละความต้องการหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการ พัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านสื่อการเรียนรู้.....	127
4.30 จำนวนและร้อยละความต้องการหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการ พัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้.....	129

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้นั้น ต้องอาศัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพ คนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลต่อสังคม และประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในด้านต่างๆ เช่นด้านส่วนบุคคล ด้านสังคมและการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของประเทศโดยรวม การพัฒนาบุคลากรในวงการศึกษา ถือว่าสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรทุกองค์การ เพราะเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการทำงานเกิดผลงานเป็นที่ยอมรับ และเพื่อสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน เป็นกรรมวิธีที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญ ประสิทธิภาพให้ทุกคนในหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม พร้อมทั้งจะเผชิญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในกระแสโลกตลอดเวลา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญ กับการศึกษาเพื่อพัฒนาคน โดยได้ระบุไว้ใน หมวด 3 ส่วนที่ 8 มาตรา 49 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และ การสนับสนุนจากรัฐ ให้ได้รับการศึกษา โดยทัดเทียมกับบุคคลอื่นการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือก ของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ...” ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่เป็นกฎหมายแม่บทในการกำหนดให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติ มาตรา 22 กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การจัด การศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพ และมาตรา 27 ให้สถานศึกษาจัดทำสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สังคมและประเทศชาติ เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นตามกำหนด มาตรา 52 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ กระบวนการผลิตและการพัฒนาครูต้องกระทำอย่างมีคุณภาพ และมีมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

การพัฒนาตนเองของครูเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นสิ่งแรกที่ครูควรปฏิบัติ เพราะครูคือบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูที่สามารถจัดการเรียนรู้ที่ได้ผล นอกจากต้องมีจิตสำนึกความเป็นครูแล้ว ต้องมีพื้นฐานความรู้อย่างพอเพียง มีความสนใจใฝ่รู้ มีวิธีการจัดการเรียนการสอน ที่หลากหลาย ที่จะเกื้อหนุนให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้น ได้ก็ต่อเมื่อครูต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวเข้าสู่ “ครูมืออาชีพ” ครูมืออาชีพคือครูที่มีความรัก และศรัทธาในวิชาชีพครู และเข้าใจเพื่อนมนุษย์ มีความรู้เข้าใจ ในวิชาชีพครู มีทักษะได้มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการของวิชาชีพ และสามารถปฏิบัติตนเหมาะสม ดึงมาในชุมชนและสังคม กับ จาตุรงค์ ฉายแสง (2548 : 30) กล่าวไว้ใน “ข่าวการปฏิรูปการศึกษา” ว่า หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นสำคัญ จึงจำเป็นที่จะต้องปฏิรูป ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ครูเป็นบุคลากรวิชาชีพหลัก ด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ จึงต้องผ่านระบบการควบคุม เพื่อให้เป็นครูมืออาชีพ เช่น การให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มืองค์กรวิชาชีพครู มีมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความรู้ทางด้านวิชาการ โดยเชื่อว่าเมื่อได้ครูเก่ง ครูดี มีศักยภาพทางด้านวิชาการสูง จะทำให้เกิดคุณภาพทางการศึกษา และมีระบบการศึกษาที่เข้มแข็งได้ ครูทุกคนต้องปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน เพื่อสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน ยึดผู้เรียนเป็นผู้รับมาเป็นผู้เรียนรู้ และเปลี่ยนบทบาทของครูจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้ เป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การเปลี่ยนบทบาทดังกล่าวทำให้ครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ และการปฏิบัติกิจกรรมวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ตลอดจน ศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การพัฒนาตนเองของครู จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในงานวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข ได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ ได้ปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษา และปรับปรุงหลักสูตร ให้สอดคล้อง ต่อความต้องการของชีวิตและสังคม โดยอาศัยอำนาจในบทเฉพาะตามมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรที่มีจุดประสงค์ที่พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อเพิ่มศักยภาพ

ของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นคนไทยและ
 ความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัด และ
 สถานศึกษาต้องกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม
 ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้วยเหตุนี้ สำหรับครู ในการปฏิบัติการสอนและ
 พัฒนางาน ตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของครู เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ในการทำงานซึ่งต้องมี
 การปรับเปลี่ยนและแสวงหาความรู้ ฝึกฝนทักษะทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด
 ประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานวิชาการในทุกด้าน และการจัดการเรียนการสอนของครู โดยยึดหลักสูตร
 แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อาจทำให้ครูเกิดปัญหา หรือมีความต้องการที่จะ
 พัฒนาดตนเอง เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร มีความรู้และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีทักษะ
 การผลิตสื่อ นวัตกรรม สำหรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้มี ครูความรู้ความเข้าใจ
 ด้านหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา การนำแผน
 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไปสู่การปฏิบัติจริง ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ความชำนาญ
 ด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง การปรับปรุง
 หลักสูตรให้เป็นสากล แต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ การนิเทศ กำกับติดตามประเมินผล
 การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิดฝึกทำ ฝึกแก้ปัญหา การจัดทำสื่อที่เอื้อต่อ
 การศึกษาค้นคว้า มีเอกสาร สื่อ หนังสือ และผลงานทางวิชาการเพียงพอต่อความต้องการของครู และ
 นักเรียน จัดบรรยากาศในห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดจนสามารถวัดและประเมินผล
 ได้ตรงตาม ที่หลักสูตรกำหนด และเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพของครู ในการค้นคว้าหาความรู้ให้ทัน
 กับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่
 ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนด กลยุทธ์ เพื่อ พัฒนา
 คุณภาพและมาตรฐานทุกระดับตามหลักสูตร และส่งเสริมเทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
 ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 ขยายโอกาสทางการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ พัฒนาประสิทธิภาพ
 การบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
 ร่วมกับสถานศึกษาในสังกัด ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพในงานวิชาการ

และการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครู ซึ่งเกี่ยวข้อง กับการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอน จึงมีความสนใจจะศึกษาความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 ว่า มีความ ต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลที่สามารถ ใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านวิชาการของครูและ เป็นสารสนเทศสำหรับผู้บริหาร ในการกำหนดนโยบาย วางแผน ดำเนินการจัดกาฝึกอบรมและนิเทศครู ตลอดจนจัดสภาพแวดล้อม หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาทางด้านวิชาการได้ดีขึ้น ช่วยให้ครูรู้จัก การศึกษาค้นคว้างานทางวิชาการต่าง ๆ นำไปสู่ในการปรับปรุงแผนการสอนให้มีความทันสมัย และ นำมาใช้ได้จริง และเพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ เพื่อที่จะสามารถปรับตัว กับสภาพที่มี การเปลี่ยนแปลงของโลกได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 จำแนก ตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ใน การปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 เพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการ แตกต่างกัน
2. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการ แตกต่างกัน
3. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ใน การปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการ แตกต่างกัน
4. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขมนตรี เขต 2 ที่ปฏิบัติงานใน สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการ แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึง ความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. ผู้บริหาร โรงเรียน และผู้บริหารการศึกษา สามารถนำผลการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนครู ให้เกิดการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ สำหรับครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 และเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดย ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32 - 34) ได้แก่

- 1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
- 1.3 ด้านสื่อการเรียนรู
- 1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีโรงเรียน 231 โรง มีครูทั้งสิ้น 2,718 คน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มจากประชากรครู โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย
 - 3.1.1 เพศ จำแนกเป็น
 - 3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับการศึกษา จำแนก เป็น

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน จำแนก เป็น

3.1.3.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.3.2 10 - 20 ปี

3.1.3.3 สูงกว่า 20 ปี

3.1.4 ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน จำแนกเป็น

3.1.4.1 ขนาดเล็ก

3.1.4.2 ขนาดกลาง

3.1.4.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการ หมายถึง ความมุ่งหวัง หรือปรารถนาอยากให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ กระตุ้นให้เกิดความปรารถนาที่จะสนองตอบ เกิดแรงผลักดันให้แสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ
2. การพัฒนาตนเอง หมายถึง การเปลี่ยนแปลงตนเอง ตามศักยภาพที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ มีความกระตือรือร้น ที่จะแสวงหาความรู้จากข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้คนเป็นบุคคลที่มี ประสิทธิภาพ และเป็นประ โยชน์ต่อผู้อื่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น
3. งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ งานด้านหลักสูตร งานการจัดการเรียนรู้ งานด้านสื่อ การเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร
4. ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู หมายถึง ความมุ่งหวังของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อเสริมสร้าง และเพิ่มพูนความสามารถ

ในงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนี้

4.1 ด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ครูได้รับการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อจัดทำแผนการเรียนรู้กรณีพิเศษและประเมินผลการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา

4.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตรเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยครูใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลายที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การเตรียมตัวชี้วัด เนื้อหารายวิชา เทคนิคการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยในชั้นเรียน

4.3 ด้านสื่อการเรียนรู้ หมายถึง เครื่องมือต่างๆ ที่จะนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้เกิดกระบวนการ และประสบการณ์การเรียนรู้ ช่วยถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาศักยภาพ การคิด เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม สอดคล้อง กับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และศักยภาพของผู้เรียน

4.4 ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงาน เกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนการจัดทำเครื่องมืออย่างหลากหลายวิธี การกำหนดเกณฑ์วัด และประเมินผลและการนำผลที่ได้ และการนำผลที่ได้ไปปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้

5. ครู หมายถึง ผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้ง ให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

6. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนก เป็น

6.1 ปริญญาตรี

6.2 สูงกว่าปริญญาตรี

7. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนก เป็น

7.1 ต่ำกว่า 10 ปี

7.2 10-20 ปี

7.3 สูงกว่า 20 ปี

8. ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน หมายถึง การกำหนดขนาดของสถานศึกษา ที่ครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยใช้ จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา จำแนก เป็น

8.1 ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

8.2 ขนาดกลาง มีนักเรียนระหว่าง 121 - 300 คน

8.3 ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานหรือ องค์การ ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอประโคนชัย อำเภอบ้านกรวด อำเภอกระสัง อำเภอห้วยราช และ อำเภอพลับพลาชัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. ความต้องการพัฒนาตนเอง
 - 1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
 - 1.2 ความหมายของการพัฒนาตนเอง
 - 1.3 วิธีการพัฒนาตนเอง
2. ครู
 - 2.1 ความหมายของครู
 - 2.2 จรรยาบรรณและบทบาทหน้าที่ของครู
 - 2.3 บทบาทหน้าที่ของครูที่เกี่ยวกับงานวิชาการ
3. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. การบริหารงานในสถานศึกษา
 - 4.1 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. การบริหารงานวิชาการ
 - 5.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 5.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 5.3 ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในขอบข่ายงานวิชาการ
 - 5.3.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
 - 5.3.2 ด้านการจัดการเรียนรู้
 - 5.3.3 ด้านสื่อการเรียนรู้
 - 5.3.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความต้องการพัฒนาตนเอง

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ เทคโนโลยี การสื่อสาร สภาพเศรษฐกิจ และ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่มีการส่งถ่ายถึงกันและกันเร็วขึ้น และจากการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้เองจึงเป็นเสมือน พลังผลักดัน ให้คนแต่ละคน ต่าง ต้องตระหนักถึง ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง อันทำให้เกิดการ พัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอเพื่อให้คนมี ความพร้อมรับมือกับ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งผู้ที่พัฒนาตนเอง ย่อมเป็นบุคคลที่ ประสบความสำเร็จ ในหน้าที่การงาน ได้รับความก้าวหน้าใน สายอาชีพ ได้รับความ ยกย่อง สรรเสริญ และต้องการที่จะ ประสบผลสำเร็จในชีวิต มาพัฒนาความรู้ ความสามารถ ของตนเองในการทำงาน ความต้องการพัฒนาตนเองเป็นรากฐานสำคัญของการจงใจภายใน เนื่องจาก ความต้องการของมนุษย์อยู่ภายในตัวเอง แรงจูงใจในการกระทำของคน ได้มาจากพลังที่อยู่ภายในตนเอง

การพัฒนาตน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Self-development แต่ยังมีคำที่มีความหมายใกล้เคียง กับคำว่าพัฒนาตน และมักใช้แทนกัน บ่อยๆ ได้แก่ การปรับปรุงตน (Self-improvement) การบริหารตน (Self-management) และการปรับตน (Self-modification) หมายถึงการเปลี่ยนแปลง ตัวเองให้เหมาะสม เพื่อสนองความต้องการและเป้าหมายของตนเอง หรือเพื่อให้สอดคล้องกับ สิ่งที่สังคมคาดหวัง เกิดความความมุ่งมั่น หรือปรารถนาอยากให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ กระตุ้นให้เกิดความปรารถนาที่จะสนองตอบ เกิดแรงผลักดันให้แสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการเป็นรากฐานสำคัญของแรงจูงใจ มนุษย์ถูกกระตุ้นให้เกิดความปรารถนาที่จะสนองตอบต่อความต้องการของตนเอง เนื่องจากความต้องการของมนุษย์อยู่ภายในตัวเอง แรงจูงใจ ในการกระทำของคน ได้มาจากพลังที่อยู่ภายในตัว ความต้องการด้านร่างกายความต้องการทางชีวภาพ เป็นความต้องการเบื้องต้น ต้องการการตอบสนอง เพื่อความอยู่รอดของชีวิต ความต้องการทางสังคม และความต้องการทางด้านจิตใจจะแตกต่างกันระหว่างบุคคลซึ่งความต้องการทางด้านสังคมจะ ปรากฏขึ้นภายหลังจากความต้องการทางด้านชีวภาพ ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ ความต้องการรับผิดชอบการยอมรับทางสังคมการยกย่อง ความสำเร็จ อำนาจและความสมหวัง ของชีวิต ซึ่งทฤษฎีความต้องการมีดังนี้

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's need theory)

มาสโลว์ (Maslow, 1970 ; อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. 2545 : 311) ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ไว้ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการเป็นลำดับขั้น ความต้องการของบุคคลสามารถเรียงลำดับตามความสำคัญได้จากความต้องการระดับต่ำสุด คือ ความต้องการทางด้านร่างกายความปลอดภัย ความต้องการทางสังคม ความมีเกียรติยศ ชื่อเสียง และความสมหวังในชีวิต เมื่อความต้องการในระดับใดได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะให้ความสำคัญกับความต้องการในลำดับนั้นน้อยลง แต่จะพยายามเพื่อให้ได้ความต้องการในระดับที่สูงขึ้นไป

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เป็นสิ่งที่จูงใจพฤติกรรมของบุคคลต่อไปอีก บุคคลจะถูกจูงใจด้วยความต้องการที่สูงขึ้นไปที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง

3. ความต้องการของบุคคลจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจจะยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอย่างอื่นจะเกิดขึ้นมา

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970 ; อ้างถึงในศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2545 : 311) กล่าวว่า มาสโลว์ มองความต้องการของมนุษย์เป็นลักษณะลำดับขั้นจากระดับต่ำสุด และสรุปว่าเมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้นต่อไป โดยมีลำดับขั้นตามความต้องการ ดังนี้

1. ความต้องการของร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด เช่น อาหารน้ำ ความอบอุ่น ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม การพักผ่อน กำหนดตำแหน่งซึ่งความต้องการเหล่านี้ได้รับการตอบสนองไปยังระดับที่มีความจำเป็นเพื่อให้ชีวิตอยู่รอด และความต้องการอื่นจะกระตุ้นบุคคลอื่นต่อไป

2. ความต้องการความมั่นคงหรือความปลอดภัย (Security or safety needs) เมื่อความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ก็จะเข้ามามีบทบาทในพฤติกรรมของ คือความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกายและความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งความต้องการความปลอดภัยทางด้านร่างกาย ได้แก่ การมีความปลอดภัยในชีวิต การมีสุขภาพดี เป็นต้น ส่วนความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีอาชีพการงานมั่นคง การทำงานที่มีหลักประกันอย่างเพียงพอจะมีผลต่อการตัดสินใจในการทำงานต่อไป

3. ความต้องการการยอมรับหรือความผูกพัน หรือความต้องการทางสังคม (Affiliation or acceptance need) เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับที่สูงกว่าจะเข้ามา มีบทบาทต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ความต้องการทางสังคม ได้แก่ ความต้องการการยอมรับในผลงาน

ความเอื้ออาทร ความเป็นมิตรที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และความรักจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากบุคคลอยู่ในสังคมจึงต้องการยอมรับจากบุคคลอื่น

4. ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญ (Esteem need) เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการการยอมรับแล้วจะต้องการยกย่องจากตัวเอง และจากบุคคลอื่นความต้องการนี้เป็นความพึงพอใจในอำนาจ (Power) ความภาคภูมิใจ (Prestige) สถานะ (Status) และความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - confidence)

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Need for self - actualization) มาสโลว์ คำนึงว่าความต้องการในระดับสูงสุด เป็นความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะมีศักยภาพ และบรรลุความสำเร็จในสิ่งใดสิ่งหนึ่งในระดับสูงสุดมาสโลว์ได้แบ่งความต้องการของเขา ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ความต้องการขั้นต่ำเป็นความต้องการที่เกิดจากการขาดหรือไม่มี และความต้องการขั้นสูง เป็นความต้องการพัฒนาเนื่องมาจากการแสวงหาที่ให้นำไปสู่ความเป็นคนที่สามารถใช้ความสามารถอย่างเต็มสมบูรณ์ซึ่งทุกคนพร้อมที่จะใช้ความสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้อย่างเต็มที่

ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลลแลนด์ (Mc Clelland's need theory)

แมคเคลลแลนด์ (ฮอนโลน) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นแนวคิดที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ เขาเชื่อว่าความต้องการเกิดขึ้นจาก สิ่งที่ได้เรียนรู้มาก่อน ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลลแลนด์ จำแนกความต้องการออกเป็น 3 ประการ คือ

1. ความต้องการเพื่อประสบผลสำเร็จ (Need for achievement) ผู้ที่มีความต้องการในด้านนี้สูง จะเป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่มีพลังงานสูง และพอใจที่จะทำงานหนักและเห็นคุณค่าของความสำเร็จจากการได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถ

2. ความต้องการมีพลังความสามารถ (Need for power) เป็นความต้องการที่จะมีอำนาจหรืออิทธิพลเหนือผู้อื่น ผู้มีความต้องการสูง จะเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน การเผชิญหน้าถ้าเป็นการใช้ความสามารถในทางบวก จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความพยายามที่จะปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จ แต่ถ้าใช้ความสามารถในด้านลบก็จะหาวิธีปฏิบัติที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง แต่เป็นผลเสียหายต่อองค์กร

3. ความต้องการที่จะผูกพันกับผู้อื่น (Need for affiliation) ผู้ที่มีความต้องการในด้านนี้สูง จะเป็นผู้ที่พยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์ไว้ อยากให้ผู้อื่นชอบชอบงานสังสรรค์และกิจกรรมทางสังคมทฤษฎีความต้องการนี้ ชี้ให้เห็นความแตกต่างระดับของผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งความต้องการด้านความสำเร็จ มีความจำเป็นกับผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก แต่สำหรับผู้บริหารแล้ว ความต้องการด้านพลังความสามารถจะเป็นความต้องการที่สูงกว่าด้านอื่นๆ

ทฤษฎีของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's existence relatedness growth theory)

อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer ; อ้างถึงในสมยศ นาวิการ. 2539 : 37 - 38) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของ อัลเดอร์เฟอร์ สรุปได้ ดังนี้

อัลเดอร์เฟอร์ได้เสนอแนวคิด จากทฤษฎีของมาสโลว์ เป็นความต้องการ 3 ระดับ คือ

1. ความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต (Existence needs) เป็นความต้องการดำรงชีวิต ซึ่งจะได้รับการตอบสนอง จากปัจจัยพื้นฐาน เช่น อาหาร น้ำอากาศ โดยบุคลากรจะได้รับการตอบสนองการดำรงอยู่จากเงินเดือนและสภาพแวดล้อมในการทำงาน
2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness needs) เป็นความต้องการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับบุคลากรอื่น ซึ่งบุคลากรได้รับการตอบสนองจากการยอมรับทางสังคมและกลุ่มเพื่อน
3. ความต้องการความก้าวหน้า (Growth needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุด โดยเป็นความต้องการที่จะได้รับยกย่องในสังคมและได้รับความสำเร็จในชีวิต จากทฤษฎีจะเห็นได้ว่า ความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิตเป็นความรู้สึกที่ดีทางด้านร่างกายใกล้เคียงกับความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการเกี่ยวกับความปลอดภัยของมาสโลว์ ในขณะที่ความต้องการด้านความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความต้องการเป็นเจ้าของของมาสโลว์ และความต้องการเจริญก้าวหน้าเป็นความต้องการร่วมกันที่จะได้รับการยกย่อง และความต้องการที่จะรู้ถึงความสามารถที่แท้จริง ซึ่งเป็นความต้องการ ในขั้นสูงของมาสโลว์

ทฤษฎี 2 ปัจจัยของเฮร์ซเบอร์ก (Herzberg's two - factor theory of motivation)

เฮร์ซเบอร์ก (Herzberg ; อ้างถึงในอุดม ทุม โฆสิต. 2544 : 30) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยการจูงใจ และได้สรุปเป็นทฤษฎี 2 ปัจจัย (The two - factor theory) คือ ปัจจัยอนามัย (Hygiene factor) เป็นปัจจัยด้านกายภาพและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนหรือสิ่งของ เช่น เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน สภาพแวดล้อมการทำงาน และนโยบายขององค์กร อีกกลุ่มหนึ่ง คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivator) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของงานที่ดี และมีผลต่อความพอใจเกี่ยวกับงานที่ทำ ได้แก่ ความสำเร็จ การยอมรับ ความรับผิดชอบในงานความก้าวหน้า คุณลักษณะของงานนั้นๆ จะช่วยทำให้คนอุทิศตัวให้กับองค์กรอันจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในที่สุด

จากการศึกษาแนวคิดตามทฤษฎีความต้องการสรุปได้ว่า ความต้องการเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่จะกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม มีผลผลักดัน ให้มนุษย์ต้องต่อสู้ ต้านรนและทำทุกอย่างเพื่อสนองความต้องการ การต่อสู้ดิ้นรนขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของแต่ละคน ครูก็เช่นเดียวกันถ้ามีความพึงพอใจต่อผลที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน และพัฒนาตนเองให้ตรงตามความต้องการของตนเอง จะทำให้ครูสามารถพัฒนางานให้ก้าวหน้า มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครู

ความหมายของการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเองเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุคปัจจุบัน โลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นรวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์เป็นที่บุคคลควรกระทำ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 779) ได้ให้ความหมาย “การพัฒนา” ไว้ว่า การ หมายถึง งาน หรือสิ่งที่จะทำ พัฒนา หมายถึง ความเจริญ หรือทำให้เจริญ

นันทนา ชรรณบุศน์ (2540 : 12) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาตนเองว่าเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลให้ดีขึ้น หรือให้เจริญขึ้น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้บุคคลสามารถเลี้ยงตนเอง พึ่งตนเอง และนำตนเอง ได้อย่างมีความสุข โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้บุคคลสามารถทำคุณประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างเต็มที่ตามอัธยาศัยของตน
3. เพื่อพัฒนาตนให้เป็นคนดีมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถปรับตัว และดำเนินอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. เพื่อพัฒนาจิตใจของคนให้เป็นผู้มีคุณภาพจิตดี สมรรถภาพจิตดี และสุขภาพจิตดี

ณรงค์ รอดพันธ์ (2542 : 38) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาตนเอง คือการจุดประกายความคิดในตัวเองด้วยการปลูกจิตสำนึกให้บุคคลเห็นคุณค่าในตัวตนเกิดความตระหนักสร้างคามพยายามที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

วินัย เพชรช่วย (2543 : ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาตน ดังนี้

1. การพัฒนาตน คือ การที่บุคคลพยายามที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม เหมาะสมกว่าเดิม ทำให้สามารถดำเนินกิจกรรม แสดงพฤติกรรม เพื่อสนองความต้องการแรงจูงใจ หรือเป้าหมายที่ตนตั้งไว้
2. การพัฒนาตน คือ การพัฒนาศักยภาพของตนด้วยตนเองให้ดีขึ้นทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้ตนเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นตลอดจนเพื่อการดำรงชีวิตอย่างสันติสุขของตน และได้ให้แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาตน ว่าบุคคลที่จะพัฒนาตนเองได้ จะต้องเป็นผู้มุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงตัวเอง โดยมีความเชื่อหรือแนวคิดพื้นฐาน

ในการพัฒนาคนที่ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาตนเอง ประสบความสำเร็จ แนวคิดที่สำคัญ มีดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่มีคุณค่าอยู่ในตัวเอง ทำให้สามารถฝึกหัดและพัฒนาตนเองได้ในเกือบทุกเรื่อง
2. ไม่มีบุคคลใดที่มีความสมบูรณ์แบบทุกด้าน จนไม่จำเป็นต้องพัฒนาในเรื่องใดๆ อีก
3. แม้บุคคลจะเป็นผู้ที่รู้จักตนเองได้ดีที่สุด แต่ก็ไม่สามารถปรับเปลี่ยนตนเองได้ในบางเรื่อง ยังต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นในการพัฒนาตน การควบคุมความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตนเอง มีความสำคัญเท่ากับการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายนอก
4. อุปสรรคสำคัญของการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง คือ การที่บุคคลมีความคิดติดขัด ไม่ยอมปรับเปลี่ยนวิธีคิดและการกระทำ จึงไม่ยอมสร้างนิสัยใหม่ หรือฝึกทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อตนเอง
5. การปรับปรุงและพัฒนาตนเองสามารถดำเนินการได้ทุกเวลาและอย่างต่อเนื่อง เมื่อพบปัญหาหรือข้อบกพร่องเกี่ยวกับตนเอง

สุชา ไอยราพงศ์ (2542 : 2) ได้ให้ความหมายการพัฒนาตนเอง คือ การที่บุคคลได้แนวทางในการแสวงหาความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะทำให้เป็นบุคคลที่มีความสงบสุข มีความเจริญก้าวหน้า เป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคมนั้น

ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2544 : 96) ให้ความหมาย การพัฒนาตนเองคือ เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลให้ดีขึ้น ทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ ให้กลายเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบ จะนำมาซึ่งความสุข ความเจริญสู่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง คือ การเปลี่ยนแปลงตนเองตามศักยภาพที่มีอยู่ให้ดีขึ้น ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ จากข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตนเป็นบุคคลที่มี ประสิทธิภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น

วิธีการพัฒนาตนเอง

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้
 ไพศาล ไกรสิทธิ์ (2542 : 20-31) กล่าวถึง วิธีการพัฒนาคน ได้แก่
 การควบคุมตน

การควบคุมตน (Self-control) เป็นเทคนิควิธีการพัฒนาตนเองหนึ่ง เป็นการควบคุมภายใน สำหรับการควบคุมตน มีผู้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลกระทำเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการ โดยสิ่งนั้น เป็นสิ่งที่ตนเอง พิจารณาตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง หรือ การควบคุมตน คือ กระบวนการที่บุคคล ใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใด หรือ หลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง จากพฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย และกระบวนการที่นำไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยตนเอง การควบคุมตนเอง เป็นทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้

1. ขั้นตอนการพัฒนาตน โดยวิธีการควบคุมตนเอง ในการควบคุมตนเอง มีขั้นตอนในการพัฒนาตน ดังนี้ กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายด้วยตนเองเริ่มต้นด้วยบุคคลจะต้อง กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ที่ต้องการเปลี่ยนแปลง แก้ไข ด้วยตนเองให้ชัดเจนสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตน การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม จะต้องกระทำด้วยตนเอง และบันทึกเป็นระยะ ๆ
2. กำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง หรือการลงโทษตนเอง เป็นการกำหนดเงื่อนไขในการที่จะได้รับการเสริมแรง หรือการลงโทษ หลังจากที่ได้ทำพฤติกรรมเป้าหมาย การกำหนดเงื่อนไขของ การเสริมแรง หรือการลงโทษนี้ ควรกระทำด้วยตนเอง เพราะสอดคล้องกับความต้องการของตน อันจะนำไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เลือกเทคนิคด้วยตนเอง การเลือกเทคนิคด้วยตนเอง จะช่วยให้สามารถเลือกเทคนิค เพื่อควบคุมพฤติกรรม ได้เหมาะสมกับตน
4. ใช้เทคนิคการควบคุมตนเอง ตามวิธีการและขั้นตอนของเทคนิคที่นำมาใช้
5. ประเมินตนเอง เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป้าหมาย ว่าเปลี่ยนแปลงตามเงื่อนไข และข้อกำหนดหรือไม่
6. เสริมแรง หรือ การลงโทษตนเอง หลังจากประเมินพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว การจะได้รับการเสริมแรงหรือลงโทษนั้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป้าหมาย ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

หรือไม่ ถ้าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือไม่ ถ้าเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ก็เสริมแรงด้วยการให้รางวัล แต่ถ้าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ควรมีการลงโทษเช่นกัน

การดำเนินการเพื่อการควบคุมคน เพื่อให้การควบคุมคน บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิผล การดำเนินการเพื่อการควบคุมคน มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย (Set a goal) การควบคุมคนจะสำเร็จได้ด้วยดี จะต้องเริ่มด้วยการ กำหนดเป้าหมายสำหรับตน เป้าหมายปกติจะกำหนดเป็นพฤติกรรมเป้า (Target behavior)

2. ระบุพฤติกรรมเป้า (Defining your target behavior) การควบคุมคน มีความจำเป็น อย่างมากที่จะต้องกำหนดพฤติกรรมเป้า ในรูปของเป้าเชิงพฤติกรรม เช่น "เลิกบุหรี่" ในการกำหนด พฤติกรรมเป้าควรมีลักษณะเป็นบวก ถ้าต้องการจะลดน้ำหนักลง อาจเขียนว่า "เพื่อไม่ให้อ้วน" ซึ่งมี ลักษณะเป็นลบ แต่ควรเขียนว่า "เพื่อให้ผอมลง" ซึ่งมีลักษณะเป็นบวก คือ เน้นสิ่งที่ท่านต้องการจะ เป็น ไม่ใช่สิ่งที่ท่านเป็นอยู่

3. เลือกเป้าหมายที่บรรลุได้ (Selecting and attainable goal) พฤติกรรมเป้าจะต้องบรรลุได้ ความผิดพลาดของการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ก็คือการเลือกเป้าหมายที่เป็นไปไม่ได้หรือสูงเกินไป

4. บันทึกพฤติกรรม (Recording your behavior) ครั้งแรกที่กำหนดเป้าหมาย จำเป็นจะต้อง สังเกตพฤติกรรมในปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นฐานในการประเมินความก้าวหน้าและเพื่อการเปรียบเทียบ ต่อไป วิธีการบันทึกให้ใช้วิธีการที่ปฏิบัติได้ไม่ยาก และสามารถเคลื่อนที่ได้ (Portable) ปกติควร บันทึกอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง แต่ไม่ควรนานกว่า 3-4 สัปดาห์ ต่อครั้ง

5. การทำสัญญากับตน (Marking a self-contract) เพื่อให้ได้ข้อตกลงกับตัวเองที่ชัดเจน เกี่ยวกับสิ่งที่จะต้องทำให้เสร็จ วิธีที่ดีที่สุด คือ การทำสัญญากับตนเอง สัญญาดังกล่าวจะต้องเขียน เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน บุคิธรรม และมีข้อความในเชิงบวก

6. การเสริมแรงตน (Self-reinforcing) ในอุดมคติ การเสริมแรงที่ดีที่สุดก็คือ การเสริมแรง ทันทีที่มีพฤติกรรมตามเป้าหมาย

การทำสัญญากับตน

การทำสัญญากับตน (Self-contract) เป็นเครื่องมือที่มีพลังต่อการก้าวไปสู่ความสำเร็จ การทำ สัญญากับตนเป็นข้อตกลง ที่เขียนเป็น ลายลักษณ์ที่กำกับตนเอง ระบุขั้นตอนที่ดำเนินการและเมื่อ บรรลุเป้าหมายจะให้อะไรกับตนเอง การทำสัญญากับตน ก็เหมือนกับการทำ สัญญาอื่นๆ คือ จะต้อง

มีข้อความที่ระบุในสัญญาว่าจะใช้เวลาเท่าไร ซึ่งอาจใช้เวลา 2-3 นาที เป็นสัปดาห์ เป็นเดือน เป็นปี การเขียนสัญญาควรเขียนเฉพาะสิ่งที่รู้ว่าสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อบรรลุตามสัญญา ก็เปลี่ยนไปสู่พฤติกรรมเป้าหมาย ขึ้นต่อไป ซึ่งในสัญญาควรประกอบด้วย

1. มีเป้าหมายของพฤติกรรมที่ต้องการบรรลุ โดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอน
 2. สิ่งเสริมแรงที่จะใช้ รวมทั้งกำหนดเวลาที่จะใช้ในการเสริมแรงนั้น
 3. รางวัลเพิ่มเติมเมื่อทำงานชิ้นต่ำได้สำเร็จ
 4. บทลงโทษถ้าทำตามสัญญาไม่ได้ภายในเวลาที่กำหนด
 5. วิธีการเก็บบันทึกพฤติกรรมของตน
 6. พยานซึ่งเป็นคนอื่นที่ช่วยเหลือคนอย่างน้อย 2 คน
- สำหรับหัวข้อในสัญญาควรประกอบด้วย หัวข้อต่อไปนี้

1. เป้าหมาย (Goal)
2. ข้อตกลงกับตน (Self-agreement)
3. สิ่งเสริมแรง (Reinforcers)
4. การให้รางวัล (Bonus clause)
5. บทลงโทษ (Penalty clause)
6. การบันทึก (Records)

การทำสัญญากับตน หากนำไปใช้ควบคู่กับวิธีการหรือเทคนิคการพัฒนาดนอื่นๆ จะช่วยให้วิธีการหรือเทคนิคนั้น เพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น

การกำกับตน

การกำกับตน (Self-regulation) เป็นเทคนิคการพัฒนาดนอีกวิธีหนึ่ง เป็นการกำกับพฤติกรรมของตน การกำกับตนประกอบด้วย มาตรฐานของพฤติกรรม ความรู้สึกต่อพฤติกรรม และการเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรม 2 อย่าง และเมื่อใดมีความรู้สึกว่าการพัฒนาดนนั้นไม่เหมาะสม การปรับพฤติกรรมโดยวิธีการกำกับตนหรือวิธีอื่นก็จะเกิดขึ้น

กระบวนการกำกับตน มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จับตาตน (Self-monitoring Stage) เป็นขั้นที่สนใจตนเองอย่างจริงจัง มีการกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อการปฏิบัติ หรือกำหนดมาตรฐานขึ้น เป็นกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่บุคคลใช้ตัดสินพฤติกรรมของตน กฎเกณฑ์นี้ได้รับ อิทธิพล จากค่านิยมทางสังคม และประสบการณ์ส่วนบุคคล

ขั้นที่ 2 ขั้นประเมินตน (Self-evaluation Stage) เป็นขั้นที่มีการเปรียบเทียบระหว่างสารสนเทศที่ได้จากการจับตาตน กับมาตรฐานของพฤติกรรมของบุคคล การประเมินตนที่เกิดจากการจับตาตนไม่เพียงพอ หรือเป็นมาตรฐาน ที่เป็นไปไม่ได้ จะมีผลกระทบต่อ การกำกับตนก็จะเป็นการกำกับตนที่ไม่มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 3 ขั้นเสริมแรงตน (Self-reinforcement Stage) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยาต่อสารสนเทศที่ได้มาจาก กระบวนการประเมินตน เป็นขั้นที่เกี่ยวกับการจูงใจ คือ ถ้าพฤติกรรมเป้าหมายสอดคล้องกับมาตรฐานบุคคลจะพอใจ ให้เกิดแรงจูงใจให้เปลี่ยนแต่ถ้าพฤติกรรมนั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จะทำให้บุคคลพยายามที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ เพื่อให้สอดคล้องตามเกณฑ์ หรือมาตรฐาน เมื่อใดบุคคลเปลี่ยนพฤติกรรมได้สอดคล้องกับมาตรฐานจะต้องมีการเสริมแรง กระบวนการกำกับตน จะเกิดขึ้นซ้ำๆจนกว่าจะได้มาตรฐาน เกิดเป็นทักษะ เกิดเป็นนิสัยหรือ จนกว่าจะยอมแพ้อันแสดงถึง การไม่สามารถกำกับตนได้

การปรับตน

การจะปรับตน (Self-modification) การปรับตนจะสามารถทำได้สำเร็จต้องอาศัยองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ การรู้จักตน (Self-knowledge) การวางแผน (Planing) การรวบรวมสารสนเทศ (Information gathering) และการปรับเปลี่ยนแผน โดยอาศัยสารสนเทศใหม่ ในการปรับตนมีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การกำหนดเป้าหมาย และกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ จะเปลี่ยนตามเป้าหมายในขั้นนี้เริ่มด้วยการสังเกตตน เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับตน ในการที่จะรู้จักตนเป็นกุญแจสำคัญในการปรับตน การกระทำทุก ๆ อย่าง อัน ได้แก่ พฤติกรรม ความคิด ความรู้สึก ตลอดจนการแสดงออก ในสถานการณ์ต่าง ๆ จะต้องได้รับการสังเกตอย่างจริงจัง และเมื่อเราสังเกตอย่างจริงจัง จะค้นพบความจริง หลังจากนั้น จึงตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน

2. สังเกตพฤติกรรมเป้าหมาย ในขั้นนี้ผู้ที่ปรับตนจะต้องมีการบันทึก โดยบันทึกพฤติกรรมเป้าหมาย มีการเฝ้าระวังว่า มีการแสดงพฤติกรรมเป้าหมายนั้นบ่อยเพียงใด และพยายามค้นให้พบว่า อะไรที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเหล่านั้น และผลตอบแทนที่ได้จากการกระทำ พฤติกรรม เหล่านั้น คืออะไร ในการบันทึกพฤติกรรมเป้าหมายมีหลัก ดังนี้

1. จดบันทึกทันที เมื่อมีพฤติกรรมเกิดขึ้น อย่างถึงไว้นาน
2. นับพฤติกรรมที่แสดงออกมาอย่างละเอียด ถูกต้อง และเคร่งครัด
3. จดบันทึกให้ละเอียดชัดเจน
4. ทำระบบการจดบันทึกให้ง่ายที่สุดเท่าที่จะทำได้ และพยายามทำระบบบันทึกให้เหมาะกับ

นิสัยของตนการเตรียมรับสิ่งเข้าวนที่ทำให้เกิดการหยุดการปรับตน ในขณะที่ดำเนินการตามกระบวนการปรับตน บางครั้งอาจมี สิ่งเข้าวนเพื่อจัดการ กับสภาพแวดล้อม และจัดการกับความสนใจ การจำ และการคิดของตนเอง การกำกับตน อาจได้ด้วยการ

1. หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่รู้ว่าเป็นสิ่งช่วยวน
2. ลดคุณภาพของความช่วยวนของสถานการณ์ให้น้อยลง
3. เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่กำลังช่วยวนให้หันเหความสนใจไปยังสิ่งอื่น
4. พยายามทำพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
5. การทำสัญญากับตน ถ้ามุ่งมั่นที่จะปรับตนอย่างจริงจัง จะต้องทำสัญญากับตน
6. การเสริมแรงตน เพื่อช่วยความแข็งแกร่งของพฤติกรรมที่พึงประสงค์ทุกครั้งที่ทำให้

พฤติกรรมดังกล่าว จะมีการเสริมแรงตน ด้วยรางวัลเป็นต้น

สาเหตุที่ทำให้การปรับตนประสบความสำเร็จล้มเหลว การปรับตนอาจจะประสบความสำเร็จได้ด้วยสาเหตุต่อไปนี้ คือ

1. ล้มเหลวในการสังเกตตน
2. ไม่ยอมใช้เทคนิควิธี
3. ไม่เชื่อว่าเทคนิควิธีจะช่วยได้
4. ไม่เชื่อว่าบรรลุปเป้าหมายที่ต้องการได้
5. ไม่ต้องการที่จะปรับตนอย่างจริงจัง
6. ไม่ใช้เวลาและความพยายามเต็มที่

7. เริ่มต้นด้วยความสำเร็จ แต่เกิดความไม่กล้าในภายหลัง

8. มีบุคคลอื่นทำให้เกิดความไม่กล้าที่จะใช้เทคนิค โดยบอกว่าแก้ปัญหาไม่ได้หรือไม่ฉลาด
เลยที่ใช้เทคนิคนั้น เป็นต้น

จะเห็นว่าเทคนิคในการพัฒนาตน ที่กล่าวมาทั้งหมด จะมีกระบวนการที่คล้ายกัน คือในแทบ
ทุกเทคนิค จะมีกำหนด พฤติกรรมเป้าหมาย หรือพฤติกรรมเป้า มีการวางแผน มีการประเมินตลอดจน
มีการเสริมแรง ในขณะเดียวกัน สามารถใช้เทคนิคหนึ่งในอีกเทคนิควิธีหนึ่งได้ เช่น เทคนิคการทำ
สัญญากับตน สามารถจะนำไปใช้กับทุกเทคนิค ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิผล

สุชา ไอยราพงศ์ (2542 : 6) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาตนเอง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องพัฒนาตนเอง หลังจากที่ทำการศึกษาวิเคราะห์
ตนเองทุกแง่ทุกมุม พบทั้งส่วนดี ส่วนเสีย ที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงก็ควรจะได้มีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไข
ข้อบกพร่องเหล่านั้น เพื่อความก้าวหน้าทั้งในด้านส่วนตัวและงานอาชีพ

ขั้นที่ 2 การวางแผนพัฒนาตนเองอย่างมีระบบ หลังจากพบข้อบกพร่องก็มีการกำหนด
เป้าหมายตลอดจนวางแผนอย่างเป็นระบบว่าจะพัฒนาในด้านใดก่อนหลัง มีแนวทางในการพัฒนา
อย่างไร

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ นำเอาแผนงานที่วางไว้ไปปฏิบัติ มีการประเมินผล
การปฏิบัติเป็นระยะๆ ได้ผลมากน้อยเพียงใด เกิดอุปสรรคอะไรบ้างที่ต้องรีบดำเนินการ จากขั้นตอน
ในการพัฒนาตนเองสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองจำเป็นต้องดำเนินไปตามขั้นตอนต่างๆ
โดยเริ่มจากการสำรวจและวิเคราะห์ตน เพื่อเป็นการทำความเข้าใจตนเอง ต่อจากนั้นจำเป็นอย่างยิ่ง ที่
จะต้องยอมรับตนเอง ยอมรับทั้งส่วนที่ดีและส่วนที่ไม่ดี เพื่อเป็นข้อมูลในการเลือกเทคนิควิธีการ ที่จะ
ใช้ในการพัฒนาตนเองตามความเหมาะสม การสร้าง โปรแกรมการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง เป็น
วิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาตนที่ดี เพราะการการสร้างเงื่อนไขและควบคุมตนเอง โดยเป็นการนำ
พฤติกรรมที่ไม่ดีมาปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นตามหลักการของแต่ละบุคคล

ประเวศ วะสี (2543 : 17-19) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาตนเอง โดย กระบวนการทางปัญญา
ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติได้พัฒนาตนเองไปสู่พัฒนาการทางจิตวิญญาณของมนุษย์
ได้แก่

1. ผิดสังเกตในการทำกิจกรรม การทำงาน เพราะการสังเกตมากจะทำให้เกิดความรู้อย่างลึกซึ้ง
2. ผิดการบันทึกเพื่อแก่นิสัยประจำชาติ เพราะคนไทยมีนิสัยไม่ค่อยชอบบันทึก

3. ฟีกการนำเสนอ เพราะก่อนการนำเสนอต้องมีการศึกษาถึงผู้ฟัง ต้องมีการเตรียมเรื่องที่จะบรรยายต้องคิดว่าจะพูดอะไร มีลำดับขั้นตอนอย่างไร
4. ฟีกการฟัง การได้ยินมากทำให้ฉลาดมาก
5. การปจฉาวิสัชนา เมื่อมีการฟังย่อมมีการสอบถาม การสอบถามและได้รับคำตอบถือเป็นกระบวนการทางปัญญา
6. การตั้งสมมติฐาน การตั้งคำถาม ช่วยให้เกิดปัญญา แต่ต้องเป็นการตั้งคำถามที่มีเหตุผล
7. การค้นหาคำตอบ การค้นหาคำตอบเป็นความสนุก โดยค้นหาความรู้จากแหล่งต่างๆ
8. การวิจัยเน้นกระบวนการเดียวกับกระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเป็นวิถีชีวิต ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเป็นความรู้ที่มีคุณค่า
9. การเชื่อมโยงบูรณาการ เมื่อได้รับความรู้อะไรมาอย่าหยุดอยู่แค่นั้น ให้บูรณาการโยงไปสู่ภาพรวม
10. ฟีกการเขียนรายงาน บทความวิชาการ จากกิจกรรมการทำงานและประสบการณ์ เพื่อยกระดับสติปัญญาขึ้นไปอีกขั้น เนื่องจากการเขียนต้องใช้ความรู้ทั้งหมดจากที่มีอยู่ บูรณาการเชื่อมโยงแล้ว เรียบเรียงสู่องค์ความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาตนเองเป็นกิจกรรมการปฏิบัติตนเพื่อการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ครูเป็นผู้มีความสามารถในการประกอบวิชาชีพและปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ครู

ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญขององค์การทางการศึกษา เพราะครูมีบทบาทในการปรับเปลี่ยนการศึกษาให้ดำเนินไปตามความต้องการของสังคมในยุคแห่งกระแส โลกาภิวัตน์ ครูเป็นผู้สร้างคนในสังคมให้เกิดการเรียนรู้ มีคุณธรรมมีทักษะความสามารถและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งมิให้นักการศึกษาได้ให้ความหมายของครูไว้ดังนี้

ความหมายของครู

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของครูไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (2546 : 3) ได้ให้ความหมาย “ผู้สอน” หมายความว่า ครูและคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับต่างๆ และคำว่า ‘ครู’ หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 34) ได้ให้ความหมายของครู คือผู้สร้างคนในสังคมให้เกิดการเรียนรู้มีคุณธรรมมีทักษะความสามารถและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้น ประเทศใดมีครูดี ประเทศนั้นย่อมมีพลเมืองที่มีการศึกษาที่ดี มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพที่สูง อันเป็นหนทางที่นำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้คุณภาพการศึกษาจะดีหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับครู ครู นับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีหน้าที่หลักในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนและเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ

ตีปปนนท์ เกตุทัต (2541 : 89) ได้ให้ความหมายของครู คือ ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้แก่เด็กๆ และชุมชน ครูต้องเป็นมันสมองที่ดีที่สุดของประเทศ และครูยังเป็นผู้มีจิตใจดีงามที่สุดของสังคม

รุ่ง แก้วแดง (2542 : 134) ได้ให้ความหมายของครู คือ ผู้ที่กำหนดอนาคตของคนในชาติชาติใดก็ตามที่ได้ครูเป็นคนมีความรู้ เป็นคนเก่ง เป็นคนเสียสละ ตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ของนักเรียนชาตินั้นจะได้พลเมืองที่เก่งและฉลาด มีศักยภาพ ในฐานะเป็นผู้สร้างคนในสังคมให้มีศักยภาพ ครูยังมีหน้าที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คือ ครูเป็นจักรกลสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะต้องเกิดขึ้นในโรงเรียนในห้องเรียนทุกระดับชั้นและทุกประเภท และในระบบการศึกษา ครูต้องช่วยและชี้แนะนักเรียนให้แสวงหาความรู้ ทั้งยังต้องสอนนักเรียนให้ตระหนักในเอกลักษณ์ของคน มีขนบธรรมเนียม พร้อมทั้งจะรับความคิดเห็นของผู้อื่นและวัฒนธรรมอื่น สามารถศึกษาตลอดชีวิต และเผชิญอนาคตด้วยความเชื่อมั่น ดังนั้นภารกิจ การเรียนการสอน แบบใหม่นั้นครูจึงมีหน้าที่ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
2. วิเคราะห์ค้นหาศักยภาพของผู้เรียน
3. ร่วมกับผู้เรียนในการสร้างวิสัยทัศน์
4. ร่วมวางแผนการเรียน
5. แนะนำการเรียน
6. สรรหาสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์การเรียน
7. ให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง
8. เสริมแรงจูงใจแก่ผู้เรียน
9. ร่วมประเมินผล
10. เก็บรวบรวมข้อมูล

วิล คังจิตสมคิด (2544 : 116) ได้ให้ความหมายของครู คือ ผู้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวิชา ความรู้ให้แก่ศิษย์เป็นผู้ที่มีความหนักแน่นควรแก่การเคารพบูชาของศิษย์

กาญจนา ไชยพันธุ์ (2545 : 57) ได้ให้ความหมายของครู คือ ผู้จัดสิ่งแวดล้อม สร้าง วัฒนธรรมและจัดสรรทรัพยากรสำหรับบุคคล นักเรียนแต่ละผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็ม ตามศักยภาพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายการศึกษา'

1. ครูต้องเข้าใจความแตกต่างระหว่างคนในห้องจะมีความแตกต่างตั้งแต่พัฒนาการของเขา สิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู เชื้อชาติ ปัญญา อารมณ์ สังคม ฯลฯ เวลาจัดกิจกรรมครูควรคำนึงถึงสิ่ง เหล่านี้และเอาใจใส่เป็นรายบุคคล

2. ครูควรเตรียมเนื้อหาและกิจกรรมหรือวิธีการให้สอดคล้องกับพัฒนาการของนักเรียน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน

3. ครูต้องรู้จักให้การเสริมแรง ซึ่งมีทั้งวาจา การให้กำลังใจ การเสริมแรงจะช่วยให้ นักเรียน เกิดการเรียนรู้

4. ครูควรจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งฝึกคิด ฝึกทำ และปรับปรุงตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเชื่อมโยงกัน

5. ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกไม่ว่าจะเป็น การพูดหรือการกระทำ

6. ครูควรฝึกฝนการยิมาตและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย

7. ครูควรเมตตา นักเรียนอย่างทั่วถึงทุกคน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 84) ได้ให้ความหมายของครู คือ บุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ใน สถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

สรุปได้ว่า ครู หมายถึง ผู้ที่มีความใกล้ชิดกับการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ เรียนรู้ จัดการเรียนการสอนและหาประสบการณ์ ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพด้าน ต่างๆ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการที่ครูจะทำหน้าที่นี้ได้เป็นอย่างดี ครูจะต้องมีการพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ให้เท่าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงอยู่

จรรยาบรรณและบทบาทหน้าที่ของครู

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2507 : ออนไลน์) กล่าวถึง จรรยาบรรณในวิชาชีพ หมายถึงประมวล มาตรฐานความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องประพฤติปฏิบัติเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบวิชาชีพ ปฏิบัติอย่างถูกต้องเพื่อผดุงเกียรติและสถานะของวิชาชีพนั้นก็ได้ผู้กระทำความผิดจรรยาบรรณ จะต้อง ได้รับโทษ โดยว่ากล่าว ตักเตือน ถูกพักงาน หรือถูกยกเลิกใบประกอบวิชาชีพได้

ความสำคัญ

จรรยาบรรณในวิชาจะเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะจำแนกอาชีพว่าเป็นวิชาชีพหรือไม่ อาชีพที่เป็น “วิชาชีพ” นั้นกำหนดให้มีองค์กรรองรับ และมีการกำหนดมาตรฐานของประพฤติกของผู้ อยู่ในวงการวิชาชีพซึ่งเรียกว่า “จรรยาบรรณ” ส่วนลักษณะ “วิชาชีพ” ที่สำคัญคือ เป็นอาชีพที่มีศาสตร์ ชั้นสูงรองรับ มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาวิชาชีพมีการจัดการสอนศาสตร์ดังกล่าวในระดับอุดมศึกษาทั้งการสอนด้วยทฤษฎีและการปฏิบัติจนผู้เรียนเกิดความชำนาญ และมีประสบการณ์ ในสาขานั้น นอกจากนี้จะต้องมีองค์กรหรือสมาคมวิชาชีพ ตลอดจนมี “จรรยาบรรณในวิชาชีพ” เพื่อให้สมาชิกในวิชาชีพดำเนินชีวิตตามหลักมาตรฐานดังกล่าวหลักที่กำหนดในจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั่วไป คือ แนวความประพฤติปฏิบัติที่มีต่อวิชาชีพต่อผู้เรียน ต่อตนเอง และต่อสังคม ดังนี้

จรรยาบรรณต่ออาชีพ

ผู้ที่อยู่ในวงวิชาชีพจะต้องยึดถือจรรยาบรรณ ในการดำรงวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับ คือ

1. ศรัทธาต่อวิชาชีพ ผู้ที่อยู่ในวงการวิชาชีพครู ต้องมีความรักและศรัทธาต่อวิชาชีพครู เห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อประเทศชาติ ในฐานะที่เป็นอาชีพที่สร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนที่พึงประสงค์ของสังคม ผู้อยู่ในวิชาชีพจะต้องมั่นใจในการประกอบ วิชาชีพนี้ด้วยความรัก และชื่นชมในความสำคัญของวิชาชีพ

2. ธำรงและปกป้องวิชาชีพ สมาชิกของสังคมวิชาชีพต้องมีจิตสำนึกในการธำรง ปกป้อง และ รักษาเกียรติภูมิของวิชา ไม่ให้ใครมาดูหมิ่นดูแคลน หรือเหยียดหยาม ทำให้สถานะของวิชาชีพต้องตกต่ำ หรือ มัวหมองการธำรงปกป้องต้องกระทำทันทีเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาหรือต้องมีการ แก้ไขข่าวหรือประท้วงหากมีข่าวคราวอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิชาชีพ

3. พัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพ หน้าที่ของสมาชิกในวงการวิชาชีพคือ การที่ต้องรับผิดชอบ ในการศึกษา ค้นคว้าวิจัย สร้างความรู้และเผยแพร่ความรู้ เพื่อให้วิทยาการ ในศาสตร์สาขาวิชาชีพ

ครูกำหนดให้นักเรียนสังเกตเหตุการณ์ ก่อประโยชน์ต่อประชาชนในสังคม ทำให้คนเก่ง และฉลาดขึ้น โดยวิธีการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรักเรียน ใฝ่รู้ ช่างคิด ที่วิจารณ์อย่าง มีบุคลิกภาพ ที่พึงประสงค์ มากขึ้น

4. สร้างองค์กรวิชาชีพให้แข็งแกร่งสมาชิกในวงวิชาชีพต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องสร้าง องค์กรวิชาชีพให้คงมั่นดำรงอยู่ได้ด้วยการเป็นสื่อกลางระหว่างสมาชิก และเป็นเวทีให้คนในวงการ ได้แสดงฝีมือและความสามารถทางการสร้างรูปแบบใหม่ของการเรียนการสอน ตลอดจน การเผยแพร่ผลงานทางด้านการสร้างแบบเรียนใหม่ ๆ การเสนอแนวความคิดทำในเรื่องของ การพัฒนาคน การเรียนการสอน และการประเมินผล

5. ร่วมมือในกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพ สมาชิกในสังคมวิชาชีพต้องร่วมมือกัน ในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเคลื่อนไหวในเรื่องของความคิด หรือการจัดประชุม สัมมนาแลกเปลี่ยน แนวความคิดเพื่อกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรถ้าไม่ได้รับสนับสนุน จากสมาชิกแล้ว ทำให้องค์กรวิชาชีพขาดความสำคัญลงและไม่สามารถดำเนินภารกิจขององค์กร วิชาชีพต่อไปได้บทบาทของการธำรงมาตรฐาน และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ ย่อมจะ ลดลงด้วย ถ้าไม่มีปริมาณสมาชิกที่สนับสนุนเพียงพอ

จรรยาบรรณต่อผู้เรียน

ครูจะต้องมีความประพฤติปฏิบัติต่อผู้เรียน 9 ประการ คือ

1. ตั้งใจถ่ายทอดวิชาการ บทบาทของครูต้องพยายามที่จะทำให้ลูกศิษย์เรียนด้วยความสุข เรียนด้วยความเข้าใจ และเกิดความมานะพยายามที่จะรู้ในศาสตร์นั้น ครูจึงต้องตั้งใจอย่างเต็มที่ ที่จะศึกษาวิชาการทั้งทางศาสตร์ที่จะสอน ศาสตร์ที่จะถ่ายทอดหรือวิธีการสอน ครูต้องพยายามที่จะ หาวิธีการใหม่ ๆ มาลองทดลองสอน

2. รักและเข้าใจศิษย์ ครูต้องพยายามศึกษาธรรมชาติของวัยรุ่น ว่ามีปัญหามีความไวต่อ ความรู้สึก (Sensitive) และอารมณ์ไม่มั่นคง ครูจึงควรให้อภัย เข้าใจ และหาวิธีการให้ศิษย์ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ครูต้องพยายามทำให้ลูกศิษย์รักและไว้วางใจเพื่อที่จะ ได้กล้าปรึกษาต่างๆ แล้วครูก็จะสามารถช่วยให้ศิษย์ประสบความสำเร็จในการเรียน และการดำรงชีวิตได้อย่างถูกต้อง

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ปัจจุบันการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองหรือ การเรียนรู้จากการช่วยเหลือกันในกลุ่มอาจจะทำให้ผู้เรียนมีวิธีการหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ

ด้วยตนเองมากขึ้นมากกว่าจะคอยให้ครูบอกให้แต่ฝ่ายเดียว ครูจึงจำเป็นต้องชี้ช่องทางให้ผู้เรียนหาวิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น

4. ยุติธรรม อาชีพครูเป็นอาชีพที่จะต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นคนซื่อสัตย์ ยุติธรรม ไม่มีอคติ ลำเอียงต่อลูกศิษย์ ไม่เห็นว่าคนที่มีปัญหาเป็นคนน่ารังเกียจ หรือพอใจแต่เฉพาะศิษย์ที่เรียนเก่ง ไม่สร้างปัญหาเท่านั้น ครูต้องมีความเป็นธรรมในการให้คะแนน และพร้อมที่จะอธิบายวิธีการให้คะแนน และการตัดเกรดได้ ครูต้องรอบคอบในการรอกคะแนน เพราะถ้าผิดพลาดแล้วบางครั้งก็จะทำให้ผู้เรียนที่ควรได้คะแนนดี ๆ กลับได้คะแนนเกือบจะสอบตกไป

5. ไม่แสวงหาประโยชน์จากผู้เรียน ลักษณะของครูจะต้องเป็นผู้ไม่แสวงหาอามิสสินจ้าง เงินไม่ใช่สิ่งที่สร้างความสุขเสมอไป ครูจึงจะต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษในการกระทำใด ๆ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจได้ว่า ครูกำลังหาประโยชน์จากศิษย์อย่างไม่เป็นธรรม

6. ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ครูมีอิทธิพลต่อศิษย์ทั้งด้านวาจา ความคิด บุคลิกภาพ และความประพฤติ ครูจึงจะต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ลูกศิษย์ได้ซึมซับสิ่งที่ทำจากตัวครูไป เมื่อศิษย์เกิดศรัทธาในความสามารถของครู ศิษย์อาจจะเลียนแบบความประพฤติของครูไปอย่างไม่ได้เจตนา เช่น การตรงต่อเวลา การพูดจาชัดเจน การแสดงความคิดเห็นที่ตรงไปตรงมา สุภาพเรียบร้อย เป็นต้น

7. ให้เกียรติผู้เรียน การยกย่องให้เกียรติผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ และเกรงใจผู้สอน ครูไม่ควรใช้อำนาจในทางที่ผิด เช่น พูดจาข่มขู่ ใช้คำพูดไม่สุภาพ เปลี่ยนชื่อผู้เรียน เหยะหยัน หรือดูถูกผู้เรียน การเคารพผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจ และการเรียนรู้ที่ดี เมื่อผู้เรียนได้รับการปฏิบัติอย่างดี ย่อมก่อให้เกิดพลังในการศึกษาต่อไป

8. อบรมบ่มนิสัย ม.ล. ปิ่น มาลากุล อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีบทบาทหน้าที่ในการอบรมบ่มนิสัยเด็ก โดยท่านเชื่อว่า “การอบรมบ่มนิสัยใคร ๆ นั้น เพียงแค่วันละนาทีก็ดีถม” ดังนั้นครูควรแบ่งเวลาในการอบรมบ่มนิสัยผู้เรียน เช่น ก่อนการสอนแต่ละชั่วโมงอาจชี้แนะหรือให้ความคิดที่ดีแก่ผู้เรียนได้ ครูควรถือเป็นหน้าที่ ที่จะต้องสอนคนให้เป็นคนดี

9. ช่วยเหลือศิษย์ผู้เรียนมาอยู่ในสถานศึกษาพร้อมด้วยประสบการณ์และปัญหาที่แตกต่างกันออกไปดังนั้นครูจึงมีหน้าที่ที่จะต้องสังเกตความผิดปกติหรือข้อบกพร่องของศิษย์ และพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ไม่ให้ศิษย์ต้องก้าวถลาลึกลงไปในพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

นอกจากจรรยาบรรณต่อศิษย์แล้ว ครูจะต้องมีความประพฤติปฏิบัติต่อตนเองด้วย คือ จรรยาบรรณต่อตนเอง ครูจะต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อให้มีลักษณะพฤติกรรม ดังนี้

1. ประพฤติชอบ ครูต้องตั้งตนไว้ในที่ถูกต้องที่ควรสามารถบังคับตนเองให้ประพฤติแต่สิ่งที่ ดีงามถูกต้อง
2. รับผิดชอบ ครูต้องฝึกความรับผิดชอบต่อทำงานให้สำเร็จลุล่วง มีความผิดพลาดน้อย
3. มีเหตุผล ครูต้องฝึกถามคำถามตนเองบ่อย ๆ ฝึกความคิดวิเคราะห์หาเหตุผล หาข้อดี ข้อเสียของตนเอง และเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองเป็นคนมีเหตุผลที่ดี
4. ใฝ่รู้ การติดตามข่าวสารข้อมูลอยู่เสมอ ๆ ทำให้ครูมีนิสัยใฝ่รู้ อยากทราบคำตอบในเรื่อง ต่าง ๆ ครูควรมีความรู้รอบตัวอย่างดีทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเพื่อให้ครูดำรงชีพในสังคม ได้อย่างเป็นสุข ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และชี้แนะสิ่งที่ถูกต้องให้ศิษย์ได้
5. รอบคอบ ครูต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นคนรอบคอบ ละเอียดและประณีต ในการดำเนิน กิจการต่าง ๆ การทำกิจกรรม เช่น ควบคุมบัญชีการเงินต้องรอบคอบ ต้องเห็นตัวเลขชัดเจน ไม่ ตกหล่น ทำให้เกิดการผิดพลาดที่เป็นผลร้ายทั้งของตนเองและผู้อื่น
6. ฝึกจิต การพัฒนาจิต ทำให้ครูอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและส่งผลทำให้ครูทำงาน ได้ อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นครูจึงต้องหมั่นฝึกจิตของตนให้สูงส่ง สูงกว่ามาตรฐาน ระเบียบธรรมเนียมไม่ ดี คิอะไรได้สูงกว่ามาตรฐานและคิดเป็นบวก มากกว่าคิดลบหรือคิดร้าย

7. สนใจศิษย์ การสนใจพัฒนาการของผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้วิชาชีพครูก้าวหน้า เพราะถ้าไม่มีผู้เรียนก็ไม่มีความรู้ ครูจึงจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ เกี่ยวกับลักษณะธรรมชาติ ผู้เรียน การแก้ปัญหาผู้เรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณ คือ ประมวลพฤติกรรมที่กำหนด ลักษณะมาตรฐานการกระทำ ของครู อันจะทำให้วิชาชีพครูก้าวหน้าอย่างถาวร โดยที่ครูจะต้องดำเนินการเรียนการสอน โดยการยึดจรรยาบรรณต่อวิชาชีพต่อผู้เรียน และต่อตนเอง ในการทำหน้าที่ของครูให้สมบูรณ์ หน้าที่และความรับผิดชอบของครู

คำว่า หน้าที่ (Duty) ตามความหมายใน Dictionary of Education หมายถึง สิ่ง que ทุกคนต้องทำ โดยปกติแล้วภาวะจำยอมจะเป็นไปตามหลักศีลธรรมแต่บางครั้งก็เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อตกลง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายของ หน้าที่ ไว้ ดังนี้ คือ กิจที่ควรทำ, กิจที่ต้องทำ, วงแห่งกิจการ, สำหรับคำว่า ความรับผิดชอบ ให้ความหมายคือการยอมรับความผลที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ได้กระทำไป

ยนต์ ชุมจิต. (2531 : 49 – 55) ได้ศึกษาใน Dictionary of Education เกี่ยวกับความหมายของความรับผิดชอบ ว่า “หน้าที่ประจำของแต่ละบุคคล เมื่อเขาได้รับมอบหมายให้งานอย่างใดอย่างหนึ่ง” ส่วนความหมายของครู ในที่นี้จะอธิบายตามรูปคำภาษาอังกฤษ คือ “Teachers” โดยสรุปจากคำอธิบายของ ยนต์ ชุมจิต ในหนังสือ ความเป็นครู ดังนี้

T (Teaching) – การสอน หมายถึง การอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ ความสามารถในวิชาการทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งถือว่าเป็นงานหลักของครูทุกคนทุกระดับชั้นที่สอน ตามระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 ข้อ 3 กำหนดไว้ว่า ครูต้องตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้ และในข้อ 6 กำหนดไว้ว่า ครูต้องถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดบังอำพรางไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนเองไปใช้ในทางที่ทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ จากข้อกำหนดทั้ง 2 ข้อ ที่นำมากล่าวนี้ จะเห็นว่าหน้าที่ของครูที่สำคัญคือการอบรมสั่งสอนศิษย์ การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ โดยเฉพาะในข้อ 3 ของระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 นี้ ถือว่าการอบรมสั่งสอนศิษย์เป็นหน้าที่ที่สำคัญมาก จะละทิ้งหรือทอดทิ้งไม่ได้เพราะถ้าหากครูละทิ้งการสอนก็คือครูละทิ้งหน้าที่ของครูซึ่งการกระทำเช่นนั้นจะมีผลต่อการเจริญเติบโตทางความคิดและสติปัญญาของศิษย์เป็นอย่างมาก กล่าวคือ ศิษย์ของครูจะไม่ได้รับการพัฒนาความคิด ความรู้ และสติปัญญา หรือได้รับบ้างแต่ก็ไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร ดังนั้นครูทุกคนควรตระหนักในการสอนเป็นอันดับแรก โดยถือว่าเป็นหัวใจของความเป็นครูคือการอบรมสั่งสอนศิษย์ ให้เป็นคนดีมีความรู้ในวิชาการทั้งปวง ซึ่งการที่ครูจะปฏิบัติหน้าที่ในการสอนของครูได้ครบถ้วนสมบูรณ์นั้น ซึ่งสำคัญที่ครูต้องเพิ่มสมรรถภาพในการสอนให้แก่ตนเอง

E (Ethics)-จริยธรรม หมายถึง หน้าที่ในการอบรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักอีกประการหนึ่งนอกจากการสั่งสอนในด้านวิชาความรู้โดยทั่วไปนอกจากนี้ครูทุกคนจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีจริยธรรมอันเหมาะสมอีกด้วยเพราะพฤติกรรมอันเหมาะสมที่ครูได้แสดงออกจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการปลูกฝังศรัทธาให้ศิษย์ได้ปฏิบัติตาม

A (Academic) – วิชาการ หมายถึง ครูต้องมีความรับผิดชอบในวิชาการอยู่เสมอ กล่าวคือ ครูต้องเป็นนักวิชาการอยู่ตลอดเวลา เพราะอาชีพของครูต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ดังนั้นครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ หากไม่กระทำเช่นนั้นจะทำให้ความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนมานั้นล้าสมัย ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการใหม่ ๆ ซึ่งมีอย่างมากมายในปัจจุบัน

C (Cultural Heritage) – การสืบทอดวัฒนธรรม หมายถึงครูต้องมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งให้ตกทอดไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง หรือ รุ่นต่อ ๆ ไป ซึ่งมีวิธีการที่ครูจะกระทำได้ 2 แนวใหญ่ ๆ ด้วยกันคือ

1. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามอย่างถูกต้องเป็นประจำ กล่าวคือ ครูทุกคนจะต้องศึกษาให้เข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติอย่างถ่องแท้เสียก่อน ต่อจากนั้นจึงปฏิบัติตามให้ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้ศิษย์และประชาชนทั่วไปยึดถือเป็นแบบอย่าง เช่น

- การแต่งกายให้เหมาะสมตามโอกาสต่าง ๆ
- การแสดงความเคารพและกิริยามารยาทแบบไทย ๆ
- การจัดงานมงคลสมรส

2. การอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทย อย่างถูกต้อง และในขณะที่เดียวกันก็กระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามแบบฉบับอันดีงามที่บรรพบุรุษได้ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา

H (Human Relationship) – มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง การมีมนุษย์สัมพันธ์อันดีของครูต่อบุคคลทั่วไป เพราะการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ของครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีของครูยังช่วยทำให้สถาบันศึกษาที่ครูปฏิบัติงานอยู่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอีกด้วย ดังนั้น ครู จึงควรถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบอีกประการหนึ่งที่จะต้องคอยผูกมิตรไมตรีอันดีระหว่าง บุคคลต่าง ๆ ที่ครูมีส่วนเกี่ยวข้องกับ มนุษย์สัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลต่าง ๆ อาจจำแนกได้ ดังนี้

ครูกับนักเรียน

ครูกับนักเรียนนับว่าเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกันมากที่สุด จนกระทั่งในอดีตยกย่องให้ครูเป็นบิดาคนที่สองของศิษย์ ผู้ปกครองเมื่อส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนก็ฝากความหวังไว้กับครู กล่าวคือมอบภาระต่าง ๆ ในการอบรมดูแล ลูกหลานของตนให้แก่ครู ดังนั้น ครูจึงควรปฏิบัติหน้าที่ของครูให้สมบูรณ์ที่สุด และควรสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและศิษย์ให้แน่นแฟ้น ให้ศิษย์มีความรู้สึกพึงใจตลอดไป

วิธีการที่ครูควรจะทำต่อศิษย์ เช่น

1. สอนศิษย์ให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ในวิชาการต่าง ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่ครูจะกระทำได้
2. สอนให้นักเรียนหรือศิษย์ของคุณมีความสุขเพลิดเพลินกับการเล่าเรียนไม่เบื่อหน่าย อยากจะเรียนอยู่เสมอ
3. อบรมดูแลความประพฤติของศิษย์ให้อยู่ในระเบียบวินัยหรือกรอบของคุณธรรม ไม่ปล่อยให้ศิษย์กระทำชั่วด้วยประการทั้งปวง
4. ดูแลความทุกข์สุขอยู่เสมอ
5. เป็นที่ปรึกษาหรือ ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์

ครูกับครู

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูนับว่ามีความสำคัญมากที่สุดต่อการพัฒนาวิชาชีพครู เพราะครูกับครูที่ทำงานสอนอยู่สถานศึกษาเดียวกัน เปรียบเสมือนบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน หากสมาชิกในครอบครัวเดียวกันมีความสามัคคีอันดีต่อกันแล้ว นอกจากจะทำให้การอบรมสั่งสอนนักเรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพแล้ว ยังช่วยให้การปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ การพัฒนาสถานศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพครูก็จะดำเนินไปอย่างรวดเร็ว วิธีที่ครูควรปฏิบัติต่อครู เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์ต่อกัน เช่น

1. ร่วมมือกันในการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นพลเมืองดีของชาติอย่างสม่ำเสมอ
2. ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในทางด้านวิชาการ เช่น การแนะนำการสอน, แนะนำเอกสาร หรือแหล่งวิทยาการให้
3. ช่วยเหลืองานส่วนตัวซึ่งกันและกันเท่าที่โอกาสจะอำนวย

4. ทำหน้าที่แทนกันเมื่อคราวจำเป็น

5. ให้กำลังใจในการทำงานซึ่งกันและกัน ซึ่งอาจจะแสดงออกในรูปของวาจาหรือการกระทำก็ได้

6. กระทำตนให้เป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อมต่อกันเสมอ ไม่แสดงตนในทำนองข่มข่ม ท่าน หรือแสดงตนว่าเราเก่งกว่าผู้อื่น

ครูกับผู้ปกครอง

ผู้ปกครองนักเรียนเป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาเล่าเรียนของศิษย์และความก้าวหน้าของสถานศึกษา โรงเรียนใดที่สามารถโน้มน้าวให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามาใกล้ชิดโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนนั้นจะสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็วทั้งด้านคุณภาพการเรียนของนักเรียนและการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคมรอบ ๆ โรงเรียน วิธีการที่ครูสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น

1. แจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ

2. ติดต่อกับผู้ปกครองเพื่อช่วยแก้ปัญหาของศิษย์ในกรณีที่ศิษย์มีปัญหาทางการเรียน ความประพฤติ สุขภาพ อื่น ๆ

3. หาเวลาเยี่ยมเยียนผู้ปกครองเมื่อมีโอกาสนั้นเหมาะสม เช่น เมื่อได้ข่าวการเจ็บป่วย หรือสมาชิกในครอบครัวถึงแก่กรรม เป็นต้น

4. เชิญผู้ปกครองร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การแข่งขันกีฬา ประจำปี งานแจกประกาศนียบัตร หรืองานชุมนุมศิษย์เก่า เป็นต้น

5. เมื่อได้รับเชิญไปร่วมงานของผู้ปกครองนักเรียน เช่น งานอุปสมบท งานขึ้นบ้านใหม่ งานมงคลสมรส เป็นต้น ต้องพยายามหาเวลาว่างไปให้ได้

6. ครูควรร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และอาชีพให้ผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่นบ้าง จะทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของครูมากยิ่งขึ้น

7. เมื่อชุมชนได้ร่วมมือกันจัดงานต่าง ๆ เช่น งานประจำปีของวัด หรือ งานเทศกาลต่าง ๆ ครูควรให้ความร่วมมืออยู่อย่างสม่ำเสมอ

8. ครูควรแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง โดยให้ผู้ปกครองได้ทราบเป็นระยะ ๆ ซึ่งอาจจะส่งข่าวสารทางโรงเรียน หรือการติดประกาศตามที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านก็ได้

นอกจากครูจะต้องพยายามสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนกลุ่มบุคคลดังกล่าวซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับครู และครูก็ต้องเกี่ยวข้องกับด้วยตลอดเวลาแล้วยังมีกลุ่มบุคคลอื่น ๆ ที่ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีด้วยอีก เช่น พระภิกษุกับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะพระภิกษุสงฆ์ในวัด ซึ่งโรงเรียนตั้งอยู่ จะมีส่วนช่วยให้การดำเนินการงานต่าง ๆ ของ โรงเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมากขึ้น ส่วนประชาชนทั่วไปนั้นหากได้รับความประทับใจ เมื่อมาติดต่องานกับโรงเรียน ก็จะเป็นส่วนเป็นพลังอีกส่วนหนึ่งที่คอยสนับสนุนงานการศึกษาของโรงเรียนให้ก้าวหน้าต่อไป

E (Evaluation) – การประเมินผล หมายถึงการประเมินผลการเรียนการสอนนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งของครูเพราะการประเมินผลการเรียนการสอนเป็นการวัดความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ในด้านต่างๆ หากครูสอนแล้วไม่มีการประเมินผลหรือวัดผลครูก็จะไม่ทราบได้ว่าศิษย์มีความเจริญก้าวหน้าในด้านใดมากน้อยเพียงใด ดังนั้น ครูจึงควรจะระลึกอยู่เสมอว่า ณ ที่ใดมีการสอน ที่นั้นจะต้องมีการสอบ สำหรับการประเมินผลการเรียนการสอนของนักเรียนนั้น ครูสามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ได้หลายวิธี ทั้งนี้อาจจะใช้หลาย ๆ วิธีในการประเมินผลครั้งหนึ่งหรือเลือกใช้เพียงวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ในการประเมินผลการเรียนการสอนนั้นมีหลายวิธี เช่น

1. การสังเกต หมายถึง การสังเกตพฤติกรรมการทำงาน การร่วมกิจกรรมกลุ่มหรือความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น
2. การสัมภาษณ์ หมายถึง การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบความเจริญก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นการสัมภาษณ์ในเนื้อหาวิชาการที่เรียน วิธีการเรียน หรือวิธีการทำงาน เป็นต้น
3. การทดสอบ หมายถึง การทดสอบความรู้ในวิชาการที่เรียน อาจจะเป็นการทดสอบทางภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติก็ได้ ถ้าจะให้ได้ผลดียิ่งขึ้นก็ควรมีการทดสอบทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติในการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา
4. การจัดอันดับคุณภาพ หมายถึง การนำเอาผลงานของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มมาเปรียบเทียบกันในด้านคุณภาพ แล้วประเมินคุณภาพของนักเรียน ควรอยู่ในระดับใด
5. การใช้แบบสอบถามและแบบสำรวจ เป็นวิธีการประเมินผลการเรียนอีกแบบหนึ่ง เพื่อสำรวจตรวจสอบคุณภาพการเรียนการสอน ทั้งของนักเรียนและของครู

6. การบันทึกย่อและระเบียบสะสม เป็นวิธีที่ครูจดบันทึกพฤติกรรมความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

7. การศึกษาเป็นรายบุคคล หมายถึง เป็นวิธีการที่นิยมใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาเป็นรายบุคคล ปัญหาในที่นี้หมายความว่า ควบคุมทั้งเด็กที่เรียนเก่งและเด็กที่เรียนอ่อนรวมทั้งเด็กมีปัญหาในด้านพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วย

8. การใช้วิธีสังคมมิติ เป็นวิธีการที่นิยมใช้เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันประเมินคุณภาพของบุคคลในสมาชิกเดียวกัน เพื่อตรวจสอบว่า สมาชิกคนใดได้รับความนิยมนสูงสุดในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้านก็ได้

9. การให้ปฏิบัติและนำไปใช้ เป็นวิธีการที่ครูต้องการทราบพัฒนาการทางด้านทักษะหรือการปฏิบัติงานของนักเรียนหลังจากที่ได้แนะนำวิธีการปฏิบัติให้แล้ว

การประเมินผลการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา ครูควรประเมินความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนหลาย ๆ ด้าน ที่สำคัญ คือ

1. ด้านความรู้ (Cognitive domain) คือ การวัดความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

2. ด้านเจตคติ (Affective domain) คือ การวัดความรู้สึก ค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบวินัย ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความขยันขันแข็งในการทำงาน เป็นต้น

3. ด้านการปฏิบัติ (Psychomotor domain) คือการวัดด้านการปฏิบัติงานเพื่อต้องการทราบว่านักเรียนทำงานเป็นหรือไม่หลังจากที่ได้ศึกษาภาคทฤษฎีแล้ว การวัดด้านการปฏิบัติงานหรือด้านทักษะนี้ ครูจะใช้มากหรือน้อยจะต้องขึ้นอยู่กับลักษณะวิชาที่สอน วิชาใดเน้นการปฏิบัติงานก็จำเป็นต้องมีการวัดด้านการปฏิบัติงานให้มาก ส่วนวิชาใดเน้นให้เกิดความงอกงามทางด้านสติปัญญา การวัดด้านการปฏิบัติงานก็จะลดน้อยลง อย่างไรก็ตาม ในการเรียนการสอนทุก ๆ วิชาควรจะมีการวัดในด้านการปฏิบัติงานบ้างตามสมควร

R (Research) – การวิจัย หมายถึง ครูต้องเป็นนักแก้ปัญหา เพราะการวิจัยเป็นวิธีการแก้ปัญหาและการศึกษาหาความจริง ความรู้ที่เชื่อถือได้โดยวิธี การวิจัยของครูในที่นี้ อาจจะมีคามหมายเพียงแค่นักเรียนมีปัญหาก็ไปจนถึงการวิจัยอย่างมีระบบในชั้นสูงก็ได้ สาเหตุที่ครูต้อง

รับผิดชอบในด้านนี้ก็เพราะในการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา ควรจะต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น ปัญหาเด็กไม่ทำการบ้าน เด็กหนีโรงเรียน เด็กที่ชอบรังแกเพื่อน และเด็กที่ชอบลักขโมย เป็นต้น พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้าครูสามารถแก้ไขได้ก็จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การที่ครูจะแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูจะต้องทราบสาเหตุแห่งปัญหานั้น วิธีการที่ควรจะทำสาเหตุที่แท้จริงได้ ครูจะต้องอาศัยการวิจัยเข้ามาช่วย ดังนั้น หน้าที่ของครูในด้านการค้นคว้าวิจัยจึงเป็นงานที่ครูจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ครูทุกคน จึงควรศึกษากระบวนการวิจัยให้มีความรู้ ความเข้าใจด้วย ขั้นตอนในการวิจัยที่สำคัญมี ดังนี้

1. การตั้งปัญหา
2. การตั้งสมมุติฐานเพื่อแก้ปัญหา
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล

สำหรับขั้นตอนของการทำงานวิจัยควรดำเนินงานตามลำดับต่อไปนี้

1. การเลือกปัญหาสำหรับการวิจัย
2. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. การจำกัดขอบเขตและการให้คำจำกัดความของปัญหา
4. การตั้งสมมุติฐาน
5. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
6. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
7. การรวบรวมข้อมูล
8. การวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูล
9. การสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ
10. การรายงานผลการวิจัย

S (Service) บริการ หมายถึง การให้บริการ คือ ครูจะต้องให้บริการแก่สังคมหรือนำปัญหาคนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังต่อไปนี้

1. บริการความรู้ทั่วไป ให้แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนในท้องถิ่น

2. บริการความรู้ทางด้านความรู้และสุขภาพอนามัย โดยเป็นผู้ให้ความรู้หรือเป็นผู้ประสานงานเพื่อดำเนินการให้ความรู้แก่ประชาชน

3. บริการด้านอาชีพ เช่น ร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเพื่อจัดฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นให้ประชาชนในท้องถิ่น

4. บริการให้คำปรึกษาหารือทางด้านการศึกษาหรือการทำงาน

5. บริการด้านแรงงาน เช่น ครูร่วมมือกับนักเรียนเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน

6. บริการด้านอาคารสถานที่แก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มาขอใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

1. สอนศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์ ซึ่งถือเป็นหน้าที่สำคัญสำหรับครู ครูที่ดีต้องทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ต้องสามารถให้บริการการแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน และรักษาสุขภาพอนามัย จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน

2. แนะนำการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมให้แก่ศิษย์ เพื่อช่วยให้ศิษย์ของตนสามารถเลือกวิชาเรียนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ครูต้องคำนึงถึงสติปัญญา ความสามารถ และความถนัดของบุคลิกภาพของศิษย์ด้วย

3. พัฒนาและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ โดยการจัดกิจกรรม ซึ่งมีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนนอกหลักสูตร

4. ประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ เพื่อจะได้ทราบว่า ศิษย์ได้พัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใดแล้ว การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ควรทำอย่างสม่ำเสมอ

5. อบรมคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และค่านิยมที่ดีงามให้แก่ศิษย์ เพื่อศิษย์จะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมในวันหน้า

6. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยงานและสถานศึกษา ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติครูและจรรยาบรรณครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

7. ตรงต่อเวลา โดยการเข้าสอนและเลือกสอนตามเวลา ทำงานสำเร็จครบถ้วนตามเวลาและรักษาเวลาที่นัดหมาย

8. ปฏิบัติงาน ทำงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

9. ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของคน โดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า หน้าที่และความรับผิดชอบของครู คือการอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้ความสามารถในวิชาการทั้งหลายทั้งปวง หน้าที่ในการอบรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนครูต้องเป็นนักวิชาการอยู่ตลอดเวลา เพราะอาชีพของครูต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ดังนั้นครูทุกคนต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เป็นประจำ หากไม่กระทำเช่นนั้นจะทำให้ความรู้ที่ได้ศึกษาล่าเรียนมานั้นล้าสมัยครูต้องมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งให้ตกทอดไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งและการมีมนุษยสัมพันธ์กับชุมชนและผู้ปกครอง

บทบาทหน้าที่ของครูที่เกี่ยวกับงานวิชาการ

เนื่องจากงานของครู คือการสอนหรือการให้ความรู้แก่มนุษย์จึงเป็นงานที่ยากและซับซ้อน เพราะต้องคิดค้นแสวงหากลวิธีต่างๆมาใช้ในการถ่ายทอดกระตุ้นและแนะแนวทางให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ ดังนั้น ครูนับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีหน้าที่หลักในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของ โรงเรียน และยังเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูที่เกี่ยวกับงานวิชาการ ไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุโรจน์ (2543 : 50) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของครูที่เกี่ยวกับงานวิชาการว่า ความสำคัญของครูอยู่ที่ในด้านการให้ความรู้แก่ผู้เรียนและมีบทบาทอื่น โดยประพฤติกปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีคุณธรรม จริยธรรม มีมานะบากบั่น มัธยัสถ์ อุดมไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุมากเกินไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 11 - 14) ได้กล่าวถึง สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 กำหนด บทบาทหน้าที่ของครูที่เกี่ยวกับงานวิชาการว่า แนวการจัดการศึกษามีความเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ด้าน

วิชาการที่ครูต้องยึดเป็นแนวปฏิบัติ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และ บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้ในการวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการ ประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน ตามศักยภาพ

ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติก การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียน การสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลาย ในการจัดสรร โอกาสในการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ในการ ประกอบการพิจารณาด้วย หลักสูตรการศึกษาระดับต่างๆ รวมทั้งหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคคล ต้องมีลักษณะหลากหลาย ทั้งนี้ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต ของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัย และศักยภาพ สาระของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่ง พัฒนาคนให้มีความสุข ทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อ สังคม ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอน สามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาการจัดการเรียน

การสอนของครูตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มาตรฐานที่10 ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. มีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล
3. มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เรียน
5. มีการประเมินผลการเรียนการสอนสอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน

และอิงพัฒนาการของผู้เรียน

6. มีการนำผลการประเมิน มาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
7. มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน
5. มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำผลมาใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า บทบาทหน้าที่ของครูเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษานั้น คือการจัดการเรียนการสอน และการเผยแพร่งานวิชาการหน้าที่ให้การสนับสนุนและให้บริการเรียนรู้ หน้าที่การปกครองนักเรียนและการปฏิบัติสิ่งอื่นๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยตรง อีกทั้งยังเป็นนักจิตวิทยาที่สามารถกระตุ้นความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนใฝ่เด็กๆ เปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนประสบการณ์เทคนิคใหม่ๆ เพื่อสามารถพัฒนาเด็กๆ ให้ก้าวทันความรู้และปรับตัวกับชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปลี่ยนแปลงมาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เพื่อปรับโครงสร้าง ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตดี มีความสามารถแข่งขันในเวทีโลก สถานศึกษามีส่วนในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

วิสัยทัศน์

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 25) กล่าวว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ ค่านิยม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ทักษะเจตคติและคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มี โครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะ สำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้ มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และ ค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไก สำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการ ประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบ เพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษา

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มี คีตธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมสามารถ จัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักกา สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรม ที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษา วิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทสถานศึกษาและท้องถิ่นกิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การคิดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้วร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดวิจารณ์ คัดสรรสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) การศึกษาระดับนี้เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาคนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำ สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติม ได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพ ของผู้เรียน ดังนี้

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปีโดยมีเวลา เรียนวันละ ไม่เกิน 5 ชั่วโมง

2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละ ไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียนมีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต

3. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียน วันละ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง น้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการดังนี้ ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ตาม ความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ใน โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียน ต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนด และ สอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้จัดเป็นรายวิชา เพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับ จุดเน้นสถานศึกษาและเกณฑ์ การจบหลักสูตร เฉพาะระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษาอาจจัดให้เป็นเวลาสำหรับสาระ การเรียนรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมงนั้น เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติ กิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในส่วนกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1 - 6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - 3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - 6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถ พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการ ทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัย กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือจริง กระบวนการ จัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเองกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะ จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้อง ศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้ เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ สาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอน และเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษา

ต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่
การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูล
พื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถ
ดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ
โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ
นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐาน
การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคน
ที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพ
การศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจน
เป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ
ทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแล
ช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน
ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป
กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหา
ด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม
กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษา
ในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง ปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบ
ความสำเร็จในการเรียน

สรุปได้ว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ถือเป็นกลไกสำคัญ
ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างคนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพพร้อม
ที่จะแข่งขันในเวทีโลก ไม่ว่าจะหลักสูตรใดก็ตาม หากนำไปใช้แล้วพบว่า มีข้อจำกัดบางประการ
ก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่ให้ดีขึ้น

การบริหารงานในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 6-7) กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัวมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ตามหลักการจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School- Based Management : SBM) ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง จากแนวคิดดังกล่าว เพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระและมีความเข้มแข็ง

ขอบข่ายและภารกิจ การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32-73) กล่าวว่า การบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ มีขอบข่าย/ภารกิจดังนี้ คือ

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประมวลผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการภายในสถานศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 งานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงานงบประมาณ มีขอบข่าย/ภารกิจดังนี้ คือ

2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ

- 2.1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
- 2.1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนา
- 2.1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมและการเสนอของบประมาณ

2.2 การจัดสรรงบประมาณ

- 2.2.1 การจัดสรรงบประมาณ
- 2.2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
- 2.2.3 การโอนงบประมาณ

2.3 ตรวจสอบติดตามประเมินผล การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

- 2.3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 2.3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

- 2.4.1 การจัดสรรทรัพยากร
- 2.4.2 การระดมทรัพยากร
- 2.4.3 การจัดหารายได้และผลประโยชน์
- 2.4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- 2.4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

2.5 การบริหารด้านการเงิน

- 2.5.1 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.5.2 การรับเงิน
- 2.5.3 การเก็บรักษาเงิน
- 2.5.4 การนำส่งเงิน
- 2.5.6 การกักเงินไว้เบิกเหลือปี

2.6 การบริหารบัญชี

- 2.6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน

- 2.6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 2.6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชีทะเบียนและรายงาน
- 2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
 - 2.7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา
 - 2.7.2 การจัดหาวัสดุ
 - 2.7.3 การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง
 - 2.7.4 การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
- 3. การบริหารงานบุคคล มีขอบข่าย/ภารกิจดังนี้ คือ
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง
 - 3.2 การเสริมสร้างและการบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
 - 3.4 วินัยและการรักษาวินัย
 - 3.5 การออกจากราชการ
- 4. การบริหารงานทั่วไปมีขอบข่าย/ภารกิจดังนี้คือ
 - 4.1 การดำเนินงานธุรการ
 - 4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 4.6 งาน เทคโนโลยีและสารสนเทศ
 - 4.7 การส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการงบประมาณบุคลากรและการบริหารงานทั่วไป
 - 4.8 การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม
 - 4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
 - 4.10 การรับนักเรียน
 - 4.11 การส่งเสริมประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

- 4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.13 การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
- 4.14 การประชาสัมพันธ์งานทางการศึกษา
- 4.15 การส่งเสริมสนับสนุนและการประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
- 4.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.18 งานบริการสาธารณะ
- 4.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่าการบริหารงานในสถานศึกษา ทั้งการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารงานทั่วไปให้มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School- Based Management : SBM) และหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) ที่ยึดหลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องทำการศึกษาพัฒนาเพื่อให้เข้าใจงานแต่ละด้านและนำไปสู่การปฏิบัติ อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นประกอบด้วยงานหลายๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแนวความคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดขึ้น งานเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีความคิดที่ให้น้ำหนักผู้เรียนเป็นสำคัญ งานเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งรวมทั้งหมดนี้เรียกว่างานวิชาการ

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2544 : 6) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหาร ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

องค์การ อินทรมพรรษ์ (2545 : 161) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ คือ การจัด กิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่นักเรียน ตลอดจนการอบรมศีลธรรมจริยธรรมและความ ประพฤติของนักเรียน เพื่อเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถที่จะนำไปเลี้ยงชีพได้มีความสุข ความ พื่อใจตามมาตรฐานความเป็นอยู่และช่วยเหลือเผื่อแผ่เพื่อนบ้านและสังคมตามสมควร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 163) ได้ให้ความหมายการบริหาร งานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ชำนาญ ท้วมพงษ์ (2550 : 12) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหาร กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผล ตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ เป็นคนเก่ง มีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 30) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจน การประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร และให้เกิดประ โยชน์สูงสุดแก่ ผู้เรียน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร

ความสำคัญของงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา สถานศึกษาจะมีคุณภาพมาก น้อยเพียงใด มีชื่อเสียงหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2540 : 25) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการ เป็นงานหลัก มีลักษณะคล้ายส่วนที่เป็นร่างกายของคนหรือเด็กเป็นส่วนงานที่ใหญ่ที่สุดของระบบ

เป็นงานที่เป็นหัวใจของโรงเรียน และมีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการ ใช้กำกับ การจัดระบบการทำงานของโรงเรียนและใช้กำกับกระบวนการการดำเนินงานในส่วนต่างๆ ของ โรงเรียนให้ตอบสนอง และสนับสนุนการทำงานวิชาการของโรงเรียน คือให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนที่ดีเป็นคนที่สมบูรณ์ งานวิชาการจึงได้กลายเป็นงานที่ศูนย์กลางของโรงเรียน ครอบคลุม โรงเรียน

ทั้งระบบ ดังนั้น โรงเรียนใดที่งานวิชาการก้าวหน้า โรงเรียนนั้นมักจะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยม เป็นที่ยอมรับกัน โรงเรียนงานวิชาการล้าหลังอ่อนด้อย โรงเรียนนั้นจะไม่เป็นที่นิยม ขาดศรัทธา หรือความศรัทธามักจะเสื่อมถอยไม่เป็นที่ยอมรับ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 33) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการ เป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปยัง สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการ ได้โดยอิสระคล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัย เกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นงานหลักในการจัด การศึกษาของสถานศึกษาเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาคนให้สามารถแสวงหาความรู้ สามารถ ปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเป็นคนที่มีความคุณภาพในสังคม จึงนับว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา ที่วัดได้จากความสำเร็จ ในการบริหารงานวิชาการที่สนองความต้องการของผู้เรียนด้วยความร่วมมือของชุมชนในการบริหาร จัดการที่มีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เกี่ยวข้องกับผู้บริหารและครูที่ต้องศึกษาและพัฒนาให้เกิดความรอบรู้และนำไปสู่การปฏิบัติ นักการศึกษาหลายท่าน กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2537 : 19) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ควรดำเนินการไว้ 9 ด้าน คือ

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผลและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานด้านวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุม อบรมทางวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 127) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่าความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ซึ่งงานวิชาการจะมีขอบข่ายกว้างขวางในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยทั่วไปสถานศึกษาที่จัดการในแต่ละระดับนั้นมีหลักสูตรที่ใช้ร่วมกัน และเป็นหลักสูตรที่จัดโดยส่วนกลาง ดังนั้น ขอบข่ายของงานวิชาการคือ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอนและวัดผลและประเมินผล รวมทั้งการติดตามผล ขอบข่ายของงานวิชาการ จะประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
 - 1.1 แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
 - 1.2 โครงการสอน
 - 1.3 ประมวลการสอน
 - 1.4 การจัดชั้นเรียน
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 - 2.1 การจัดตารางสอน
 - 2.3 การจัดครูเข้าสอน
 - 2.4 การจัดแบบเรียน
 - 2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน
 - 2.6 การจัดการฝึกงาน

3. การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด

3.3 การนิเทศการสอน

4. การวัดผลและประเมินผล

อุทัย เจริญธรรม (2542 : 28-32) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ออกเป็น

6 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ

2. หลักสูตรและการสอน ประกอบด้วยหลักสูตร โครงการศึกษา ประมวลผลการสอน

3. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดทำตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดการดูแล
สอน การจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด การจัดทำคู่มือครู

4. สื่อการสอน การนิเทศการสอน การฝึกอบรม

5. วัดผลและประเมินผล

รุจิร ภู่วะสา และจันทราณี สวงวนนาม (2545: 59) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
ประกอบด้วยกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรและการจัดระบบ

1.2 การพัฒนากระบวนการรู้

1.3 สื่อการเรียนรู้

1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. การวิจัยในชั้นเรียน

3. การสอนซ่อมเสริม

4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

5. การนิเทศภายในสถานศึกษา

6. การประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก : 33 - 34) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการ

ในคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลไว้ 12 ข้อคือ

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ
12. การส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล หน่วยงาน และสถานศึกษาอื่นที่จัด

การศึกษา

สรุปได้ว่า งานวิชาการ โดยทั่วไปสถานศึกษาจะมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการคล้ายคลึงกัน คือ ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการการบริหารระบบข้อมูลสารสนเทศ การบริหารหลักสูตร การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือเกี่ยวกับวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลากร ครอบครัว และองค์กร

ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในขอบข่ายงานวิชาการ

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 32-73) ในกรอบ 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนรู้
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาที่เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าเยาวชนไทยในอนาคตควรจะเป็นอย่างไร ที่สังคมต้องการ และสามารถดำเนินชีวิตตนได้อย่างมีความสุข ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการสอนจะทำให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ผู้เรียนเอง และช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

ทาบา (Taba. 1962 : 9) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้

จตุพล อธิคม (2543 : 10) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นตัวชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนาคน ถ้าประเทศใดมีหลักเกณฑ์เหมาะสมทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทนต่อสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลง ประเทศนั้นย่อมได้คนที่เป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลที่มีคุณภาพสูง

กรมวิชาการ (2544 : 5) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า เป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข

จันทร์านี สงวนนาม (2545 : 146) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาสาระการเรียนรู้ต่างๆที่กำหนดไว้ในหลักสูตรซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่จะต้องนำมาจัดให้เป็นระบบ และมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นรายวิชา โดยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปัญหาในชุมชนและสังคมตลอดจนต้องคำนึงถึงความพร้อมของภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดทำคำอธิบายรายวิชาตามหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตจริง ในชุมชนแทนการเรียนรู้จากสิ่งที่ไกลตัว สาระการเรียนรู้ทั้งสิ้น 8 สาระที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นหลักเพื่อเสริมสร้างพื้นฐานการคิด การเรียนรู้และการแก้ปัญหา และงานการเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ศักยภาพพื้นฐานในการคิดการทำงานและการพัฒนาตนเอง

ปรียาพร วงศ์อนุ โจนณ์ (2545 : 32-41) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตรควรจะเกี่ยวกับคำถาม 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาควรจัดให้ผู้เรียน
2. ประสบการณ์ใดที่สถานศึกษาจะจัดให้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
3. ประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆจะจัดให้มีระบบระเบียบอย่างไรมีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. จะมีเกณฑ์ใด ตัดสินได้ว่า จุดมุ่งหมายต่างๆเหล่านั้น ได้บรรลุแล้วและควรมีจุดเน้นการพัฒนาหลักสูตร 2 ข้อ คือ

พัฒนาหลักสูตร 2 ข้อ คือ

- 4.1. การเน้นบทบาทของผู้เรียนในกระบวนการเรียนและต้องให้ผู้เรียนมีการพัฒนา

หลักสูตร

- 4.2. การเน้นการสอนความรู้รอบคอบ นั้นควรจะรวมถึงความรู้ซึ่งผู้เรียนจะได้รับนอกโรงเรียนด้วย ถ้าสิ่งนั้นมีความสัมพันธ์กับหลักสูตรที่เด็ก ได้เรียนอยู่

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 :13) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาบทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษา จะต้องทำ 4 ประการ คือ

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
3. นิเทศเพื่อการพัฒนาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
4. ติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานให้เขตพื้นที่การศึกษา

รับทราบ

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545: 84) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่า การพัฒนาหลักสูตรจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกระทำได้หลายแนวทาง เช่น การปรับกิจกรรม การเรียนการสอนในหลักสูตรเดิมและกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น การปรับลดและเพิ่มรายละเอียดของเนื้อหาบางเรื่องให้เป็นเรื่องราวของท้องถิ่น จัดทำคำอธิบายรายวิชาหรือสร้างรายวิชาใหม่เพิ่มเติมปรับปรุงและเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับท้องถิ่น โดยสื่อที่ใช้ควรสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 34) ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

7 ประการ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สารระแนกกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนท้องถิ่น
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มเนื้อหาสาระเดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม
5. นิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
6. ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

เบญจวรรณ สุธรรมรักษ์ (2546 : 10) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ ปุถุสัจเจตคติ ค่านิยมและพัฒนานักเรียน ทุก ๆ ด้าน ดังนั้น หลักสูตรจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ

ดวงรัตน์ สุวรรณประทีป (2547 : 8-9) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ แผนการจัดการประสบการณ์ ทั้งหมด โครงการหรือข้อกำหนดอันประกอบด้วย หลักสูตร จุดมุ่งหมายโครงสร้างกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะเจตคติที่ดีและมีศักยภาพที่สูงสุดของตน มีการพัฒนาทุกด้านเพื่อให้ดำรงอยู่ในโรงเรียน สังคม และโลกปัจจุบันได้อย่างมีความสุข ทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนค้นพบความถนัด ความสามารถ เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติได้ในที่สุด ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติที่จะนำไปสู่ความเจริญในทุก ๆ ด้านหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางในการเรียนรู้และยังเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วยเช่นกัน

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 41) ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรว่าเป็นกระบวนการหรือ ขั้นตอนการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง กระบวนการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะกับนักเรียนและสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทั้งใน โรงเรียนและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาในทุกด้านให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับปัญหา และการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม การประเมินสถานภาพสถาน ศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา การจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการให้เข้ากับเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาเดียวกัน และระหว่างกลุ่มเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ด้านการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542 : 54) ได้กล่าวเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนรู้ว่าเป็น การจัดการ เรียนรู้ที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของ ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 2-4) กล่าวเกี่ยวกับด้านการจัดการ เรียนรู้ ตามแนวทางการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนี้

1. ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละคน ได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจาก

- 1.1 วุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional quotient)
- 1.2 พหุปัญญา (Multiple intelligence)
- 1.3 พัฒนาการและศักยภาพด้านต่างๆ

- 1.4 วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน
- 1.5 ความสนใจและความถนัด
- 1.6 สภาพความเป็นอยู่และครอบครัว
- 1.7 ปัญหาข้อจำกัด
- 1.8 ความต้องการในการพัฒนา
2. จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดย
 - 2.1 จัดหลักสูตรที่สนององค์รวมของชีวิต(บูรณาการ) เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน
 - 2.2 ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนพัฒนา โดยสนองความต้องการระหว่างบุคคล ทั้งความพร้อม วิธีการเรียนรู้ และความต้องการ ทั้งนี้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ 5 ลักษณะ ดังนี้
 - 2.2.1 เรียนรู้อย่างมีความสุข
 - 2.2.2 เรียนรู้จากการคิดและปฏิบัติจริง
 - 2.2.3 เรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น
 - 2.2.4 เรียนรู้แบบองค์รวม(บูรณาการ)
 - 2.2.5 เรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง
 - 2.3 จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ คือ
 - 2.3.1 ผู้เรียนเลือกเรื่องที่จะเรียนและวางแผนการเรียนรู้
 - 2.3.2 ปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองจากหลากหลายแหล่งเรียนรู้
 - 2.3.3 อภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - 2.3.4 สะท้อนความกตัญญูต่อยอดการเรียนรู้และเรื่องที่เรียนอย่างค่อเนื่อง
 - 2.3.5 สรุปความรู้ด้วยตนเอง
 - 2.3.6 นำไปใช้ในชีวิตจริง
 - 2.4 ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนและธรรมชาติของเนื้อหาวิชา รวมทั้งส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 2.5 ประเมินผู้เรียนจากพัฒนาการและพฤติกรรมตามสภาพจริง ซึ่งหลายฝ่ายมีส่วนร่วม โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แฟ้มสะสมผลงาน สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ทดสอบ เพื่อนช่วยประเมิน การประเมินตนเอง ฯลฯ
 - 2.6 ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีรูปแบบวิธีการ และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนหลากหลาย และเหมาะสม เช่น
 - 2.6.1 การเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน
 - 2.6.2 การเรียนรู้การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม

- 2.6.3 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- 2.6.4 การเรียนรู้แบบ โครงงาน
- 2.6.5 การเรียนรู้การคิดเชิงอุปนัย
- 2.6.6 การเรียนรู้กระบวนการทางปัญญา
- 2.6.7 การเรียนรู้โดยใช้แผนการออกแบบประสบการณ์
- 2.6.8 การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
- 2.6.9 การเรียนรู้แบบร่วมมือ
- 2.6.10 การเรียนรู้แบบค้นคว้าเป็นกลุ่ม
- 2.6.11 การเรียนรู้แบบความคิดรวบยอด
- 2.6.12 การเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์
- 2.6.13 การเรียนรู้โดยการค้นพบ
- 2.6.14 การเรียนรู้ที่บ้าน(Home school)
- 2.6.15 การเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้
- 2.7 วิธีการจัดการเรียนการสอนหลากหลาย เช่น
 - 2.7.1 แบบกลุ่มสัมพันธ์
 - 2.7.2 เกม
 - 2.7.3 การแก้ปัญหา
 - 2.7.4 บทบาทสมมติ
 - 2.7.5 สถานการณ์จำลอง
 - 2.7.6 โดยใช้กรณีศึกษา
 - 2.7.7 บทเรียนแบบ โปรแกรม
 - 2.7.8 การแก้ปัญหาตามขั้น อริยสัจ 4
 - 2.7.9 การใช้หลักการคิดอย่างแยกสาย
- 2.8 เทคนิคการเรียนการสอน เช่น
 - 2.8.1 การใช้แผนที่ความคิด
 - 2.8.2 เทคนิคการใช้คำถาม
 - 2.8.3 การสาธิต
 - 2.8.4 การจับคู่เป็นผู้สรุปและผู้ฟัง
 - 2.8.5 การสำรวจ/การทดลอง
- 3. เรียนรู้จากการปฏิบัติและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ โดย

3.1 การวิจัยปฏิบัติการ (Action research)

3.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย

กรมวิชาการ (2545 : 21-23) ได้กล่าวเกี่ยวกับด้านการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทการเป็นผู้ชี้นำผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้น ไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญาพัฒนาการคิดของผู้เรียน ให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้วยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถมีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คุณธรรม เป็นต้น ทั้งต้องพยายามนำกระบวนการจัดการ กระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม กระบวนการคิด กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่างๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นคำกำหนดเป้าหมายการเรียนร่วมกันยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนแนวทาง การจัดการเรียนรู้ตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ ต้องมีลักษณะหลากหลายตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ อย่างไรก็ตาม ควรเข้าใจว่าการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่วิธีสอนแต่เป็นเทคนิคการจัดการให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งนี้โดยมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จันทรานี สงวนนาม (2545 : 146) ได้กล่าวถึง งานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเรียนการสอนของนักเรียนและวิธีการ

สอนของครู ซึ่งควรสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิด โอกาสให้ผู้เรียน ได้คิดวิเคราะห์และศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแลเป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ควบคุมดูแล เป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิต และมีทักษะการเผชิญปัญหาต่างๆ ได้ การจัดการเรียนการสอนตามแนว หลักสูตรใหม่ จึงน่าจะมีหลักการและแนวปฏิบัติดังนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดอย่างอิสระ
3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ควรมีแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ มี แหล่งข้อมูลจากหลายๆแหล่ง และ เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน
4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลายรูปแบบ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว
7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่
8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง

ถวิล มาตรเสริม (2545 : 29) ได้กล่าวถึง งานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่า การให้การศึกษาแก่ทุกระดับนั้นเองในการจัดการศึกษาตามธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติมักถือว่า การศึกษา เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับสร้างความสำเร็จในเรื่องเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง การปกครองรวมถึง วัฒนธรรม ค่านิยมเท่านั้น สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็วเกือบในทุกๆ ส่วนของโลกประชาชนเริ่มยอมรับและมองเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการศึกษาว่ามีคุณค่า และเห็นเป้าหมายของการศึกษา ก็คือตัวแทนของการเรียนรู้และ การพัฒนา"แจกเช่นเศรษฐกิจกิจและการเมืองการปกครองวัฒนธรรมและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การศึกษากลายเป็นปัจจัยที่จำเป็นในชีวิต โดยเฉพาะ ในยุคการเปลี่ยนแปลงและข้อมูลข่าวสาร เนื้อหาสาระ ระบบ โครงสร้างของการศึกษา จำเป็นจะต้องปฏิรูปเปลี่ยนแปลงดูแลเอาใจใส่

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 14) ได้กล่าวถึง งานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ บทบาทและหน้าที่ของสถานศึกษาต้องทำ 6 ประการ คือ

1. จัดทำแผนการเรียนรู้โดยผู้เขียน
2. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดหยุ่นตามความเหมาะสม ทั้งด้านเวลา กระบวนการเรียนรู้ และผู้เรียนมีส่วนร่วม
3. จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงจากแหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้
4. ใช้การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการเรียนรู้
5. ให้ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้
6. ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 34-35) ได้กล่าวถึง งานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการปฏิบัติ 4 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับกิจกรรมและความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงการส่งเสริมรักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ให้สมดุลกันปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของกิจกรรมทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม
2. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครู ในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่นนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน
3. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 96) ได้กล่าวถึง งานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนพฤติกรรมจากประสบการณ์การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีจำเป็นต้องอาศัยสภาวะการณ์สนับสนุนหลายอย่าง ในการจัดการเรียนการสอน ครูจะต้องหาทางให้นักเรียนได้ผ่านประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด และเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการจัดการศึกษามีเป้าหมายที่สำคัญที่สุด คือ การจัดให้ผู้เรียนเกิดการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน โดยมีแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความเสมอภาคของ

โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ด้านระบบบริหารและการสนับสนุนทางการศึกษาด้านครู และบุคลากรทางการศึกษาด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเมืองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้ที่มีความสำคัญ ก็คือครูเปรียบเสมือนผู้จัดการ หรือผู้อำนวยการความสะอาด และผู้บริหารที่ต้องมีบทบาทในการเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 25) ได้กล่าวเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติ ตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดฝึก ทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการเผชิญสถานการณ์ การณ์ประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและปฏิบัติจริง จัดให้มีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือกันแบบกัลยาณมิตร

ด้านสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ระหว่างผู้สอน และผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ หรือจุดหมายที่วางไว้ในการจัดการเรียนการสอนสิ่งสำคัญที่เป็นสื่อกลาง ในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน ไปสู่ผู้เรียน มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2545 : 6-9) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนว่า สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางการคิด ได้แก่ การคิดไตร่ตรอง การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมให้แก่ผู้เรียน โดยจำแนกเป็นประเภท ดังนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งได้แสดงหรือจำแนก หรือ เรียบเรียงสาระความรู้ต่างๆ โดยใช้หนังสือที่เป็นตัวเขียน หรือ ตัวพิมพ์ เป็นสื่อเพื่อแสดงความหมาย สื่อสิ่งพิมพ์มีหลายประเภท เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จุลสาร จดหมาย จดหมายเหตุ บันทึก รายงาน วิทยานิพนธ์ เป็นต้น
 2. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้นเพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือ โสตทัศนวัสดุหรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ๆ สื่อการเรียนรู้ดังกล่าว เช่น แถบบันทึกภาพพร้อมเสียง (วิดีโอ) แถบบันทึกเสียง สไลด์ สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
 3. สื่ออื่น ๆ นอกจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเทคโนโลยี ยังมีสื่ออื่นๆ ที่ส่งเสริมการเรียนการสอน ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าสื่อ 2 ประเภทดังกล่าวเพราะสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ ห้องถิ่นที่ขาดแคลนสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเทคโนโลยีโดยแบ่งเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้
 - 3.1 สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสามารถทำหน้าที่ถ่ายทอดสาระความรู้ แนวคิด เจตคติ และวิธีปฏิบัติตนไปสู่บุคคลอื่น อาจเป็น บุคลากรที่อยู่ในระบบโรงเรียน เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ตัวผู้เรียน นักการภารโรง หรืออาจเป็น บุคลากรนอกระบบโรงเรียน เช่น บุคลากรในท้องถิ่น ที่มีความชำนาญ และเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ ต่างๆ เป็นต้น
 - 3.2 สื่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวผู้เรียน เช่น พืชผัก ผลไม้ สัตว์ ชนิดต่างๆ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แห่งวิทยบริการ หรือแหล่งการเรียนรู้ ห้องสมุด ชุมชน สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ
 - 3.3 สื่อวัสดุ/ เครื่องมือและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง กราฟ สถิติ ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและ อุปกรณ์ที่จำเป็นใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น
- จันทรานี สงวนนาม (2545 : 147) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีว่า ผู้บริหารจะต้องจัดให้สถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอนเพราะสื่อเป็นที่ช่วยให้ครูและผู้เรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น สิ่งที่เป็นจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เช่นเอกสารหลักสูตร คู่มือครู บันทึกการสอน นอกจากนี้แหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบ เครือข่ายการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ติดตามกระบวนการต่างๆที่หลักสูตรต้องการ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 16) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
ไว้ 2 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้ครูได้ผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการศึกษา
2. จัดหา จัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับครูและนักเรียนอย่างเพียงพอและ

หลากหลาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 36) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
ว่า แนวทางการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อศึกษามี 5 ประการ คือ

1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนและ
บริหารงานวิชาการ

2. ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

3. จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและพัฒนางานด้านวิชาการ

4. ประสานความร่วมมือในการผลิต พัฒนาและ การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อ
จัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน
และสถาบันอื่น

ทิสนา แคมมณี (2548 : 418) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีว่า

สิ่งที่ทำขึ้นมาใหม่ ได้แก่ แนวคิด แนวทาง ระบบรูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อเทคนิคต่างๆ
ที่เกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นมาใหม่เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ทางการศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 112) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี
ดังนี้

สื่อสิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางแหล่งกำเนิด ของสาร กับผู้รับสาร เป็นสิ่งที่นำสารจาก
แหล่งกำเนิด ไปยังผู้รับสาร เพื่อให้เกิดผลใดๆตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสารนวัตกรรมและ
เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เป็นการระดมสรรพความรู้ที่มีเหตุผลมาประยุกต์ให้เป็นระบบใหม่ และ
สามารถนำมาปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริงในการแก้ปัญหาให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาอย่าง
มีประสิทธิภาพมากกว่าเดิม

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 27) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการ
กระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้
ของหลักสูตรได้ อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สิ่งพิมพ์

เทคโนโลยีและเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้เหมาะสมกับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551 : 8) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีว่า สิ่งใหม่ๆที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หรือพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แนวคิด วิธีการ กระบวนการสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนรู้ เป็น วัสดุ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และประสบการณ์ในการจัดทำ การเลือกใช้ การประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษาควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหาที่มีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 24 - 25) ได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ครูผู้สอน ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการวัดและประเมินผลทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องภายในและนอก

การวัดผลประเมินผลประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งของการจัดการศึกษาทำให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งยังแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนว่าบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนของรายวิชานั้นหรือไม่ โดยทั่วไปแล้วครูสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนได้หลายแบบเช่นการทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การปฏิบัติงานของนักเรียน ซึ่งแสดงความสามารถของ

นักเรียนการวัดผล ประเมินผลต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อครูได้มีโอกาสปรับปรุง การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดผล ประเมินผลไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 35) ได้กล่าวถึง การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียนไว้ 5 ประการคือ

1. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้จัดทำแผนการวัดผล ประเมินผลแต่ละสารวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตาม สภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติผลงาน
4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่นๆตามแนวทางที่กระทรวงศึกษากำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

ชนวัฒน์ ธิติชนานันท์ (2548 : 3) ได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา ดังนี้

การวัดผล หมายถึง กระบวนการกำหนดจำนวน ปริมาณ อันดับ แทนคุณลักษณะของสิ่งหนึ่ง สิ่งใดหรือแทนพฤติกรรม โดยอาศัยเครื่องมือช่วยในการวัด ผลการวัดจะอยู่ในรูปของตัวเลขหรือ บรรยายลักษณะสิ่งนั้น ทำให้รู้รายละเอียดสิ่งทีวัดว่ามีจำนวนหรือปริมาณเท่าใด หรือมีลักษณะ อย่างไร การประเมินผล หมายถึงการตัดสินใจ หรือสรุปคุณลักษณะของการวัดผลตามที่ตั้งเกณฑ์ไว้ เช่นการสรุปว่าใครสูงกว่าใคร

พิสนุ พงศ์ศรี (2550 : 3) ได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษาว่า การวัด เป็นการกำหนดค่าตัวเลขหรือสัญลักษณ์ให้กับสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามวิธีการหรือเครื่องมือที่กำหนด ขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณโดยตรง เช่น การนับจำนวนและความถี่ของสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือการใช้เครื่องมือ ทางวิทยาศาสตร์ เช่นดัลต์เมตร เครื่องชั่งน้ำหนัก เทอร์โมมิเตอร์ หรือเครื่องมือทางสังคมศาสตร์ เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบ ไปเก็บข้อมูลตามกลุ่มเป้าหมาย ให้ออกมาเป็นตัวเลข ถ้าจะกล่าวโดยสรุปการวัดคือการให้ตัวเลขกับสิ่งที่จะวัดนั่นเอง การประเมินหมายถึง กระบวนการ ตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดมาเปรียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550 : 99 -105) ได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียนว่า สิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ ในสิ่งที่วัดนั้น เช่นการวัดความสามารถด้านสมองต่างๆการวัดสมบัติทางกายภาพเช่น น้ำหนัก ขนาด ของวัตถุ ผลที่ได้จากการวัดเป็นจำนวนตัวเลข จุดมุ่งหมายของการวัดนั้นเป็นการตรวจสอบการสอน ของครู และการเรียนของผู้เรียนในด้านการเรียนรู้ 3 ด้าน คือความรู้ ความเข้าใจ ด้านทักษะปฏิบัติ ด้านเจตคติ

การประเมินผล เป็นการพิจารณาคัดสินเกี่ยวกับคุณภาพ คุณค่าความจริงและการกระทำบางที่ ขึ้นอยู่กับการวัดเพียงอย่างเดียวเช่น คะแนนสอบ แต่โดยทั่วไปจะเป็นการรวมการวัดหลายๆทาง โดยอาศัยข้อมูลหรือรายละเอียดจากการสังเกต การตรวจสอบผลงาน การสัมภาษณ์ หรือการทดสอบ ประกอบการพิจารณาการประเมินผลแต่ละครั้ง จะประกอบด้วยการวัดที่ได้จากกระบวนการต่างๆ เกณฑ์การพิจารณา และการตัดสินใจเป็นการชี้ขาด หรือสรุปผลการเปรียบเทียบผลของการวัดกับ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ การเทียบ โอนประสบการณ์ สถานศึกษาสามารถเทียบ โอนผลการเรียนของผู้เรียน โดยการนำความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่างๆและ หรือจากการ ประกอบอาชีพมาเทียบ โอนเป็นผลการเรียนของหลักสูตรใด หลักสูตรหนึ่ง ในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การพิจารณาเทียบ โอนสถานศึกษาอยู่การพิจารณาเทียบ โอนสถานศึกษาสามารถดำเนินการ ได้ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา ซึ่งจะ ให้ข้อมูลที่แสดงความรู้ความสามารถให้ผู้เรียนใน ด้านต่างๆ
2. พิจารณาจากความรู้ ประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติจริง การทดสอบ การสัมภาษณ์
3. พิจารณาจากความสามารถเทียบโอนผลการเรียน จะเป็นการนำผลการศึกษาจากหลักสูตร หนึ่งไปยังอีกหลักสูตรหนึ่งในระดับเดียวกัน โดยการนำผลการเรียนในรูปแบบต่างๆหรือจำนวนวิชา หรือจำนวนหน่วยกิต การเรียนที่ผ่านการประเมินแล้วมาทดแทนและนับต่อเนื่องกับหน่วยการเรียน หรือ หน่วยกิตอื่น ที่ประสงค์จะเรียน เป็นการเทียบระดับการศึกษา มี 3 ลักษณะ คือ
 1. การเทียบวุฒิจากหลักสูตรต่างประเทศเข้าสู่หลักสูตรในประเทศ
 2. การเทียบระหว่างหลักสูตรหรือเทียบต่างรูปแบบ เช่นหลักสูตร ใน หรือ นอกกระบบ กับการเรียนรู้ตามอัธยาศัย
 3. การเทียบ โอนความรู้ในระดับเดียวกันหรือต่างรูปแบบกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 28-29) ได้กล่าวถึงการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง2551 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผล การเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับ

การพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในทุกระดับในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมิน โครงงาน การประเมิน ชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด ให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา การประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผล การเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูล

พื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษา ในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันทำให้ทราบว่าการเรียนการสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ควรมีการปรับปรุงเรื่องใด การวัดเป็นกระบวนการกำหนดจำนวนตัวเลขที่ได้จากการวัด ส่วนการประเมินเป็นการพิจารณาตัดสิน หรือสรุปคุณลักษณะของผลการวัดตามที่ตั้งเกณฑ์ไว้ สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของนักเรียน โดยการนำความรู้ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาในรูปแบบต่างๆและหรือประสบการณ์การประกอบอาชีพมาเทียบโอนเป็นผลการเรียนของหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งในระดับที่กำลังศึกษาอยู่ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนมีแนวทางการปฏิบัติ คือการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ดำเนินการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่นสถานประกอบการ และอื่นๆ พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้ตามมาตรฐาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานวิชาการของครู ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมนำเสนอ ดังนี้

คำคุณ ราชพล (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรครูสายผู้สอนในวิทยาลัยครูสะหวันนะเขต สังกัดกรมสร้างครู สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรครูสายผู้สอนในวิทยาลัยครูสะหวันนะเขต โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรครูสายผู้สอนในวิทยาลัยครูสะหวันนะเขต ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันไม่แตกต่างกัน

สมจิต บุตรทองทิพย์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้สื่อนวัตกรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ทำการสอนโดยใช้แผนการสอนที่ตนเองจัดทำขึ้น โดยกิจกรรมในการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ส่วนสภาพการใช้สื่อและนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้รับการสนับสนุนจากโครงการพัฒนาการมัธยมศึกษา ทำให้ได้รับสื่อและความรู้ที่เกี่ยวกับการใช้สื่อ และเทคนิคการสอน 2) การพัฒนาศักยภาพของครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้สื่อ นวัตกรรมดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

สำหรับการพัฒนา การแต่งตั้งกรรมการ พัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการใช้สื่อ นวัตกรรม จัดการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยการจัดเวลาว่างของครูตรงกันทั้งกลุ่มสาระ เพื่อให้ทุกคนได้อภิปรายจัดทำปรับปรุงสื่อและรายงานความก้าวหน้ารวมทั้งสรุปผลการอบรมปฏิบัติการ 3) ผลการพัฒนาในด้านการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บทเรียนสำเร็จรูป CAI พบว่าครูสามารถจำแนกตามสาขาและครูมีความพึงพอใจต่อโครงการพัฒนาศักยภาพของครู อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าครูมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด 9 ข้อ ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับเรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภายในกลุ่มเป้าหมาย โรงเรียนมีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เหมาะสมและผู้บริหารสนับสนุนการแลกเปลี่ยน

มจวัน คนกลาง (2550 : 81 – 96) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูผู้สอน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า

1) ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา การส่งเสริมและร่วมมือทางวิชาการแก่ชุมชน การนิเทศและการแนะแนวการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูผู้สอนจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวม พบว่า มีความต้องการไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในวิชาการ ในด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 13 ปี กับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 26 ปี มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถลำดับความต้องการของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่างๆเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองในงานวิชาการเป็นค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาค่าได้ดังนี้ ประสบการณ์น้อยกว่า 13 ปี ประสบการณ์อยู่ระหว่าง 13 - 26 ปี และประสบการณ์มากกว่า 26 ปี

3) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูผู้สอน โรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมและร่วมมือทางวิชาการแก่ชุมชน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่

ณรงค์ ชาติภทร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยการศึกษา มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากร โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ใช้หลักสูตรวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบไปด้วยการวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผลการปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า ครู-อาจารย์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ค่อนข้างน้อย หลักดำเนินการพัฒนาโดยการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการด้วยการให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 และใช้ระบบการนิเทศภายใน เพื่อกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของผู้ร่วมศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ ถึงขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสามารถตรวจสอบความสมบูรณ์ของหลักสูตรได้แต่ยัง มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการออกแบบเกี่ยวกับการเรียนการสอน หลังเอาจุดอ่อนมาแก้ไขปรับปรุงทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจถึงขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งสามารถตรวจสอบความสมบูรณ์ของหลักสูตรได้ ตรงตาม จุดประสงค์ หลักการ โครงสร้างสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้จากผลการศึกษา ซึ่งให้เห็นว่า การพัฒนาบุคลากร เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรใช้วิธีการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน และการประชุมวิเคราะห์หลักสูตร

ณรงค์ คำภาศรี (2550 : 94 - 95) ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของ ครูผู้สอนใน โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 2. ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอน มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี 2) ผลการเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ผล ปรากฏว่า ครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน อยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนก ตามขนาดของโรงเรียนต่างกัน ผลปรากฏว่า ครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในขนาดของโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เน่งน้อย คีถาวร (2550 : 170 -172) ได้ศึกษา ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการวิจัย ในชั้นเรียนและด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดย ภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนต่างกัน มีปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการไม่แตกต่างกัน 4) ครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

ปริญดา คำรงค์ดี (2551 : 108-118) ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองของครู โรงเรียนเอกชนในเขตมโนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูในโรงเรียนเอกชนในเขตมโนบุรี มีความต้องการพัฒนาตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาโดยตนเองด้านพัฒนาโดยโรงเรียนจัดขึ้น และด้านการพัฒนาโดยหน่วยงานอื่นจัดขึ้น 2) ครูโรงเรียนเอกชนในเขตมโนบุรี ที่มีเพศ อายุ มีวุฒิการศึกษาและสาขาที่ปฏิบัติต่างกันมีความต้องการพัฒนาตนเองในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาโดยตนเอง ด้านการพัฒนาโดยโรงเรียนจัดขึ้นและด้านการพัฒนาโดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นจัดขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนครูในโรงเรียนเอกชนในเขตมโนบุรี ที่มีการดำรงตำแหน่งในฝ่ายแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาตนเองในภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ด้านการพัฒนาโดยตนเอง ด้านการพัฒนาโดยโรงเรียนจัดขึ้น และด้านการพัฒนา โดยหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นจัดขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูในโรงเรียนเอกชนมโนบุรี ที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาตนเอง โดยรวม และด้านการพัฒนาโดยตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรดี คาผา (2554 : 82) ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า 1) ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูใน โรงเรียนกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูใน โรงเรียนกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูใน โรงเรียนกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีความต้องการพัฒนางานวิชาการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

จากการวิจัยในประเทศ สรุปได้ว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของครูให้มีศักยภาพ ในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานการทำให้บทบาทและสถานภาพ ครูต้องเปลี่ยนแปลง ไปจากเดิมที่เคยเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้หรือสอนหนังสือมาเป็นผู้ที่บทบาทในการสอนคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจและสติปัญญาถึงพร้อมด้วยความรู้คุณธรรมและจริยธรรมมีวัฒนธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางที่เน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลาง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานวิชาการของครู ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมนำเสนอ ดังนี้

แมททีส (Mattes. 1994 : 365-A) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาครูภายใต้การนิเทศแบบคลินิกและการนิเทศแบบดั้งเดิมของ โรงเรียนในรัฐโคโรราโด สหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศช่วยส่งผลให้การรับรู้ของครูสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราปกติ การพัฒนาภายใต้การนิเทศคลินิกและการนิเทศแบบดั้งเดิม ไม่แตกต่างกันและการพัฒนาครูเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับครูที่มีอายุการทำงานมากกว่า 3 ปี

โดเฮอร์ตี (Doherty. 1998: 128) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพครู สำหรับครูชาวบอสตัน ในโปรแกรมโรงแรมเพื่อการอาชีพ พบว่าลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาโรงเรียนต้องการหลอมรวมและประสานกันระหว่างงานวิชาการและการพัฒนาวิชาชีพ ครูจะประสบความสำเร็จจากการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ ถ้าไม่พัฒนาวิชาชีพอย่างเพียงพอและเหมาะสม

Bennett (2002 : 117) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาประวัติศาสตร์ด้านแนวคิดและการปฏิบัติในระหว่างปี 1890-1940 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรูปแบบการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรในช่วงระหว่างปี 1890-1940 ศึกษาเอกสารหลักฐาน และแน่ใจว่าแนวคิดนี้มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในปัจจุบัน โดยใช้หนังสือคู่มือหลักสูตรของ Schubert ที่ชื่อว่า Curriculum book : The first eighty years (1980) เป็นเอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร

รวมถึงเอกสารที่กล่าวถึง การแก้ปัญหาด้านหลักสูตรและประเด็นด้านการมีส่วนร่วมของครู ผู้ศึกษาทำการศึกษาวรรณกรรมทุกฉบับที่ค้นคว้าได้เพื่อศึกษาแนวคิด เหตุผลและรายละเอียดในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร และยังได้ทบทวนบรรณานุกรมจากวรรณกรรมแต่ละฉบับ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลเพิ่มเติมในการศึกษาแนวคิดในการปฏิบัติงานด้านการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตรด้วย นอกจากนี้ยังได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิในการสืบค้นบทความวิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ วารสาร วรรณกรรมด้านการศึกษ เอกสาร ในช่วงปี 1907-1932 ฐานข้อมูล ERIC ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของครู ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี 1915-194 ขึ้นอย่างกว้างขวาง ครูได้มีส่วนร่วมจริงในโรงเรียนในระบบและในระดับรัฐ และพบว่าครูได้มีส่วนร่วมตั้งแต่ช่วงเริ่มงาน ไปจนถึงการทำงานด้านหลักสูตร แต่ที่พบได้บ่อยที่สุดคือ ในงานด้านการผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้จริง นอกจากนี้ครูยังกล่าวว่าพวกเขามีวัตถุประสงค์ที่หลากหลายในการมีส่วนร่วมครั้งนี้ พวกเขามีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าด้านวิชาชีพของตนเอง และเพื่ออุดมการณ์ด้านประชาธิปไตย ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ คือ ควรสร้างข้อกำหนดสำหรับการมีส่วนร่วมของครูทุกคน เช่น โดยผ่านทางหลักสูตร การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น ควรเลือกครูที่เป็นตัวแทนในการควบคุมงานด้านการผลิตสื่อคอยให้การสนับสนุนอย่างพอเหมาะ ให้เวลาอย่างเต็มที่ ให้ความช่วยเหลือในการทำงานให้ ทรัพยากรด้านวิชาชีพ เช่น คณะที่ปรึกษาเป็นต้น และครั้งสุดท้ายคือ ควรมีการบริหารจัดการกลุ่มของครูผู้มีส่วนร่วมในงานหลักสูตรอย่างเป็นระบบ

วอเรน (Warren, 2004 : 3561) ได้ศึกษา เรื่องแนวปฏิบัติในการส่งเสริมครูประจำการ โดยการสอบถามครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับ 5-9 จากทุนของสหรัฐอเมริกา พบว่า การพัฒนาบุคลากรครูประจำการนั้น ผู้บริหารควรปรับปรุงโครงการให้เหมาะสมกับความต้องการของครูแต่ละคน ควรมีการประเมินผลความต้องการและความสนใจของครูเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปพิจารณาสำหรับการจัดในโอกาสต่อไป ควรให้ครูมีโอกาสร่วมในการวางแผน เสนอวิธีการจัดส่งเสริมครูประจำการด้วย ควรกำหนดจุดประสงค์เฉพาะอย่าง ในการจัดแต่ละครั้งควรส่งเสริมครูประจำการพิเศษ ควรมีการจัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ควรมีการวางโครงการให้เหมาะสมกับความต้องการที่นำไปใช้จริง

เบเกอร์ (Baker. 2005 : 2867-A) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่ผู้บริหารใช้ในการประเมินผลการฝึกอบรม และการปฏิบัติหน้าที่ของครู ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศ ในการทำงานในโรงเรียน และความสามารถของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของครู ในด้านทักษะการสอน ควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียนและการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนประสบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

คลาร์ก (Clark. 2005: 2764-A) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลการเลือกวิธีการจัดอบรม ส่งเสริมครูประจำการ โดยสอบถามครูใหญ่โรงเรียนรัฐบาล โฮคลาโฮมา พบว่า วิธีการจัดอบรม ส่งเสริมครูประจำการที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ และขอบเขตที่เหมาะสม โดยเสนอแนะว่าการวางแผนปรับปรุงคุณภาพครูประจำการ ควรเริ่มต้นจากปัญหา และความต้องการของครู ซึ่งวิธีการต่างๆที่จัดส่งเสริมให้ครูประจำการ สมควรจะได้มีการกำหนดเป้าหมายเฉพาะอย่าง จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนในการประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ

เชสเตอร์ (Chester. 2005 : 288) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารวิชาการ โดยการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาในสหรัฐอเมริกา จำนวน 708 คน พบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารมีประสิทธิภาพสูง คือ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ได้แก่การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนหลายๆวิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน การอบรมสาธิตวิธีการสอนเอ ให้ครูคุ้นเคยกับวิธีสอนแบบต่างๆ จัดอภิปรายการปรับปรุงการสอนจัด โครงการให้ครูในโรงเรียนสับเปลี่ยนการเยี่ยมชมและสังเกตการสอน ประชุมครูเพื่อประเมินผลการเยี่ยมชั้นเรียน และการจ่ายเบี้ยเลี้ยงค่าที่พัก ค่าพาหนะในการให้ครูไปอบรมทางวิชาการ

จากงานวิจัยต่างประเทศ สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองของครูนั้น มีความจำเป็น ต่อการพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาครู การติดตามประเมินผลการนิเทศติดตามงานอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมครูให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอและกำหนด ความต้องการ การอบรมสัมมนาโดยสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 231 โรง มีครูทั้งหมด 2,718 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน โดยการสุ่มแบบหลายชั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยมีลำดับขั้นตอนการสุ่มดังนี้
 - 2.1 แบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในแต่ละอำเภอออกเป็นกลุ่มย่อย กระจายไปตามอำเภอต่างๆมีจำนวน 5 อำเภอ คือ กระสัง ห้วยราช ประโคนชัย พลับพลาชัย และบ้านกรวด ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยแบบกลุ่ม (Cluster)
 - 2.2 แบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ในแต่ละอำเภอออกเป็นกลุ่มย่อย ตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อยแบบชั้นภูมิ (Stratified)
 - 2.3 สุ่มโรงเรียนมาร้อยละ 50 ด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

โดยวิธีการจับฉลาก

2.4 สุ่มครัวเรือนแต่ละ โรงเรียนให้กระจายไปตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏตามตาราง 3.1 และ 3.2

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามอำเภอและขนาดของโรงเรียน

ลำดับ ที่	อำเภอ	ประชากรโรงเรียน				กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1.	กระสัง	22	44	1	67	11	22	1	34
2.	ประโคนชัย	28	48	2	78	14	24	1	39
3.	บ้านกรวด	17	29	1	47	8	15	1	24
4.	พลับพลาชัย	6	17	-	23	3	8	-	11
5.	ห้วยราช	4	11	1	15	2	6	1	9
	รวม	77	149	5	231	38	75	4	117

ตาราง 3.2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอและขนาดของโรงเรียน

ลำดับ ที่	อำเภอ	กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน	ประชากรครู				กลุ่มตัวอย่างครู			
			เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1.	กระสัง	34	50	222	29	301	14	63	8	85
2.	ประโคนชัย	39	66	290	44	400	19	86	12	117
3.	บ้านกรวด	24	55	149	34	238	16	42	10	68
4.	พลับพลาชัย	11	19	125	-	144	5	35	-	40
5.	ห้วยราช	9	14	57	28	99	4	16	8	28
	รวม	117	204	843	135	1,182	58	242	38	338

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับสอบถามครู เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามในประเด็นเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและ ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklists)

ตัวอย่างโปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. ระดับการศึกษา
 - () ปริญญาตรี
 - () สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
 - () ต่ำกว่า 10 ปี
 - () 10 – 20 ปี
 - () สูงกว่า 20 ปี
4. ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน
 - () สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน)
 - () สถานศึกษาขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)
 - () สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย ขอบข่ายงานวิชาการ ใน 4 ด้าน มีจำนวนข้อดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

3. ด้านสื่อการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความต้องการพัฒนาตนเองหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ทฤษฎีความต้องการ หลักการและวิธีการพัฒนาตนเองในงานวิชาการเกี่ยวกับครู มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งเอกสารตำราเกี่ยวกับหลักและวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2.2 กำหนดขอบเขต โครงสร้างเนื้อหาจากตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู ในโรงเรียน ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำร่างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา โครงสร้างและเนื้อหา แล้วปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม เชิงประจักษ์ (Face validity) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

2.4.1 นายสง่า ศรีราม รองผู้อำนวยการ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)
 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา

2.4.2 นายอรรถพล พิมพันธ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ครุศาสตร์บัณฑิต ค.บ. (วิชาเอกภาษาไทย)
 การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านภาษา

2.4.3 นายวราวุธ บุตรรัตน์ ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (สาขาวิชาคณิตศาสตร์)
 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดและประเมินผล

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่
 ปริญญาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปริญญาวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้
 (Try Out) กับ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดย นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น
 (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ผลปรากฏว่า
 ได้ ค่าความเชื่อมั่น .9718 ซึ่งผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ยื่นคำร้องขอหนังสือ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อให้ออกหนังสือ
 ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 บุรีรัมย์ เขต 2
2. ยื่นหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
 เพื่อให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัด ที่
 เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ดำเนินการ จัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และนัดหมายการจัดส่งคืนกลับมาของ
 แบบสอบถามด้วยตนเอง
4. กรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยติดตามด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถาม
 มากที่สุด

5. ผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 338 ฉบับ เก็บรวบรวมกลับคืนมาได้จำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูล และนำข้อมูลจากแบบสอบถามนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถามทุกฉบับ
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูล ในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าที่ต้องการการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยตารางแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

2. ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 4)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในระดับมาก
2.51 - 3.50	มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ใช้การทดสอบค่าที่แบบกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent samples t - test)

4. เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way analysis of variance : F-test) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe’)

5. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample)

ในการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 วิเคราะห์ด้วยค่า t-test

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว(One - way analysis of variance : F-test) ในการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วจะใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe’)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
df	แทน	องศาความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean square)
n	แทน	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 5 ความคิดหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงรายละเอียดตามตาราง 4.1 ดังนี้

ตาราง 4.1 จำนวนและค่าร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	338	100
1. เพศ		
1.1 ชาย	106	31.36
1.2 หญิง	232	68.64
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรี	249	73.67
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	88	26.03
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
3.1 ต่ำกว่า 10 ปี	123	36.39
3.2 11-20 ปี	166	49.11
3.3 สูงกว่า 20 ปี	49	14.50
4. ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน		
4.1 ขนาดเล็ก	58	17.16
4.2 ขนาดกลาง	242	71.60
4.3 ขนาดใหญ่	38	11.24

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 338 คน จำแนกตาม ตัวแปรได้ดังนี้ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่าเป็น เพศชาย จำนวน 106 คน (ร้อยละ 31.36) เพศหญิง จำนวน 232 คน (ร้อยละ 68.64) เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา มีระดับปริญญาตรี จำนวน 249 คน (ร้อยละ 73.67) และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 88 คน (ร้อยละ 26.03) เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน อยู่ระหว่าง 11 – 20 ปี จำนวน 166 คน (ร้อยละ 49.11) รองลงมา มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 123 คน (ร้อยละ 36.39)

เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 242 คน (ร้อยละ 71.60) รองลงมาอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 58 คน (ร้อยละ 17.16)

ตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ดังรายละเอียดที่แสดงตามตาราง 4.25 ถึงตาราง 4.6 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	3.93	.630	มาก	3
2. ด้านการจัดการเรียนรู้.....	3.85	.674	มาก	4
3. ด้านสื่อการเรียนรู้.....	3.96	.587	มาก	2
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	4.06	.629	มาก	1
เฉลี่ยรวม	3.96	.544	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากสูงไปหาต่ำ ได้ดังนี้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 4.06$) ด้านสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.96$) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 3.93$) และด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.85$) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำ
หลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้				
1. ความต้องการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับองค์ประกอบ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย เนื้อหาสาระและ แนวทางการดำเนินการของหลักสูตร.....	4.09	.646	มาก	3
2. ความต้องการพัฒนาศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น คู่มือการวัด ประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือการประเมินคิดวิเคราะห์.....	4.11	.825	มาก	2
3. ความต้องการได้รับการสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช2551.....	3.80	.741	มาก	5
4. ความต้องการการอบรมการทบทวนการใช้หลักสูตร สถานศึกษา.....	3.79	.732	มาก	8
5. ความต้องการการอบรมทบทวนเชิงปฏิบัติการนำกรอบ หลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน...	4.05	.749	มาก	4
6. ความต้องการพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไป จัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้.....	4.13	.692	มาก	1
7. ความต้องการพัฒนาการจัดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร เกี่ยวกับคู่มือการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบ หลักสูตร.....	3.80	.733	มาก	7
8. ความต้องการพัฒนาการอบรมด้านการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร.....	3.94	.760	มาก	6

ตาราง 4.3 ต่อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
9. ความต้องการการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร สถานศึกษา.....	3.78	.802	มาก	9
10. ความต้องการพัฒนาการประเมินการใช้หลักสูตร สถานศึกษา.....	3.73	.737	มาก	10
เฉลี่ยรวม	3.93	.630	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ข้อ 6 ความต้องการพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.13$) อันดับที่ 2 คือ ข้อ 2 ความต้องการพัฒนาศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เช่น คู่มือการวัดประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือ การประเมินคิดวิเคราะห์ ($\bar{X} = 4.11$) และอันดับที่ 3 คือ ข้อ 1 ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้
โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านการจัดการเรียนรู้				
11. ความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุม หลักสูตร.....	4.14	.693	มาก	1
12. ความต้องการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร...	3.38	.725	มาก	10
13. ความต้องการพัฒนารับการส่งเสริมให้ได้รับความรู้ และทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	4.00	.712	มาก	2
14. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับ การจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัด กระบวนการเรียนรู้.....	3.98	.693	มาก	3
15. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่กำหนด.....	3.76	.721	มาก	7
16. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ทางด้านความรู้กระบวนการและคุณธรรม.....	3.76	.726	มาก	7
17. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ เกี่ยวกับท้องถิ่นที่วิทยากรท้องถิ่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิ มาให้ความรู้.....	3.72	.803	มาก	9
18. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้	3.85	.821	มาก	5

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
19. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	3.77	.781	มาก	6
20. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้.....	3.94	2.907	มาก	4
เฉลี่ยรวม	3.87	.674	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ข้อ 11 ความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามกลุ่มเนื้อหาสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมหลักสูตร ($\bar{X} = 4.14$) อันดับที่ 2 คือ ข้อ 13 ความต้องการพัฒนารับการส่งเสริมให้ได้รับความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาการเรียน ($\bar{X} = 4.00$) และอันดับที่ 3 คือ ข้อ 14 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านสื่อการเรียนรู้
โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
ด้านสื่อการเรียนรู้				
21. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องสื่อ การเรียนรู้โดยวิธีการอบรม.....	3.93	.793	มาก	6
22. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ อุปกรณ์ การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรม ที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้.....	3.97	.775	มาก	4
23. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ อิเล็กทรอนิกส์.....	3.94	.746	มาก	5
24. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหาสื่อ และ เทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาวิชาการ.....	3.84	.781	มาก	8
25. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการจัดเก็บ และ ซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้.....	3.89	.739	มาก	7
26. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือ ในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน ภายใน สถานศึกษา.....	4.26	.667	มาก	1
27. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรมเสริม ประสบการณ์ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI)	4.21	.813	มาก	2
28. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้ ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอน.....	3.79	.813	มาก	10

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
29. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย.....	4.02	.742	มาก	3
30. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการติดตามประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน.....	3.84	1.76	มาก	8
เฉลี่ยรวม	3.96	.587	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการด้านสื่อการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาดำ 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ข้อ 26 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$) อันดับที่ 2 คือ ข้อ 27 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรมเสริมประสบการณ์ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI) ($\bar{X} = 4.21$) และ อันดับที่ 3 คือ ข้อ 29 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.02$) ตามลำดับ

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวัดผลและ
ประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้				
31. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551.....	4.02	.678	มาก	7
32. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ.....	4.05	.663	มาก	6
33. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง 8 สาระ.....	4.07	.699	มาก	5
34. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ.....	4.11	.695	มาก	4
35. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำเอกสารการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ...	4.23	.658	มาก	1
36. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน.....	3.97	.699	มาก	8
37. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน.....	4.23	.677	มาก	1
38. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	3.81	.735	มาก	10
39. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์.....	4.20	2.85	มาก	3

ตาราง 4.6 ต่อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
40. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำ หลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	3.92	.666	มาก	9
เฉลี่ยรวม	4.06	.629	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.06$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับที่ 1 คือ ข้อ 37 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และข้อ 35 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำเอกสารการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.23$) และอันดับที่ 3 คือ ข้อ 39 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ และ ระดับการศึกษา ปรากฏผลดังตาราง 4.7 ถึง ตาราง 4.16

ตาราง 4.7 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	3.89	.535	3.96	.669	.927
2. ด้านการจัดการเรียนรู้.....	3.87	.816	3.87	.601	.020
3. ด้านสื่อการเรียนรู้.....	3.97	.583	3.95	.589	.403
4. ด้านการวัดผลและ ประเมินผล.....	4.02	.559	4.07	.659	.631
เฉลี่ยรวม	3.94	.550	3.96	.543	.335

จากตาราง 4.7 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 4.8 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนก ตามเพศ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้					
1. ความต้องการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการของหลักสูตร.....	4.12	.597	4.08	.668	.590
2. ความต้องการพัฒนาศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น คู่มือ การวัด ประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือการประเมินคิดวิเคราะห์.....	3.19	.684	4.20	.676	.896
3. ความต้องการได้รับการสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	3.75	.781	3.83	.722	.997
4. ความต้องการการอบรมการทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	3.96	.689	3.97	.752	.091
5. ความต้องการการอบรมทบทวนเชิงปฏิบัติการนำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน.....	4.01	.757	4.07	.747	.671
6. ความต้องการพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้.....	4.06	.659	4.16	.706	1.301

ตาราง 4.8 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
7. ความต้องการพัฒนาการจัดเอกสารเกี่ยวกับ หลักสูตรเกี่ยวกับคู่มือการใช้หลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร.....	3.96	.776	3.84	.768	1.755
8. ความต้องการพัฒนาการอบรมด้านการเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร	3.91	.737	3.96	.722	.574
9. ความต้องการการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร สถานศึกษา.....	3.76	.766	3.78	.820	.239
10. ความต้องการพัฒนาการประเมินการใช้ หลักสูตรสถานศึกษา.....	3.77	.708	3.71	.750	.772
เฉลี่ยรวม	3.89	.535	3.96	.669	.927

จากตาราง 4.8 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 4.9 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนก ตามเพศ ด้านการจัดการเรียนรู้
โดยรวม และรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดการเรียนรู้					
11. ความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุม หลักสูตร.....	4.10	.664	4.16	.706	.671
12. ความต้องการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนให้ มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร.....	3.85	.673	3.83	.749	.271
13. ความต้องการพัฒนารับการส่งเสริมให้ได้รับความรู้ และทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	3.99	.669	4.00	.733	.113
14. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัด กระบวนการเรียนรู้.....	4.01	.640	3.97	.717	.487
15. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่ กำหนด.....	3.73	.697	3.77	.732	.387
16. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ทางด้านความรู้กระบวนการและคุณธรรม.....	3.68	.790	3.80	.766	1.325
17. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่ เกี่ยวกับท้องถิ่นที่วิทยากรท้องถิ่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิ มาให้ความรู้.....	3.81	.794	3.87	.808	.584

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
18. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้าน มาให้ความรู้	3.70	.831	3.72	.819	.156
19. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้...	3.69	.76	3.80	.790	1.252
20. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้.....	4.19	5.052	3.82	.826	1.072
เฉลี่ยรวม	3.87	.816	3.87	.601	.020

จากตาราง 4.9 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านจัดการเรียนรู้ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 4.10 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนก ตาม เพศ ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยรวม และรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านสื่อการเรียนรู้					
21. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องสื่อการเรียนรู้โดยวิธีการอบรม.....	3.91	.777	3.94	.802	.230
22. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้.....	4.02	.793	3.94	.768	.824
23. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	4.00	.730	3.91	.753	1.035
24. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหาสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาการ.....	3.90	.816	3.81	.765	.891
25. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการจัดเก็บ และซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้.....	3.93	.784	3.88	.719	.680
26. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน ภายใต้อาณาศึกษา.....	4.36	.606	4.12	.689	1.904
27. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรมเสริมประสบการณ์ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI)....	4.17	.786	4.23	.826	.660
28. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการสอน.....	3.80	.844	3.78	.800	.147

ตาราง 4.9 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
29. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย.....	4.01	.669	4.02	.775	.139
30. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบัน.....	3.76	.763	3.88	.669	.553
เฉลี่ยรวม	3.97	.583	3.95	.589	.403

จากตาราง 4.10 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านสื่อการเรียนรู้อยู่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ ด้านการวัดผลและประเมินผล
การเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้					
31. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551.....	3.99	.669	4.03	.683	.552
32. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ.....	4.04	.675	4.06	.659	.235
33. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง 8 สาระ.....	4.05	.681	4.07	.708	.718
34. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ.....	4.12	.713	4.10	.689	.235
35. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำเอกสารการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ.....	4.12	.726	4.28	.940	.832
36. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน.....	4.00	.676	3.95	.710	.578
37. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน.....	4.19	.649	4.25	.690	.826
38. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	3.84	.719	3.80	.744	.458

ตาราง 4.11 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
39. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำ หลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์.....	4.07	.666	4.25	.719	.562
40. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำ หลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน.....	3.87	.603	3.94	.694	.918
เฉลี่ยรวม	4.02	.559	4.07	.659	.631

จากตาราง 4.11 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 4.12 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญา		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	3.93	.649	3.96	.574	.470
2. ด้านการจัดการเรียนรู้.....	3.85	.686	3.94	.642	1.153
3. ด้านสื่อการเรียนรู้.....	3.96	.602	3.98	.542	.299
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	4.05	.636	4.07	.610	.182
เฉลี่ยรวม	3.95	.545	3.99	.544	.626

จากตาราง 4.12 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้าน ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 4.13 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญตรี		สูงกว่าปริญญตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้					
1. ความต้องการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการของหลักสูตร.....	4.08	.641	4.15	.653	.890
2. ความต้องการพัฒนาศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น คู่มือ การวัด ประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือการประเมินคิดวิเคราะห์.....	4.14	3.262	4.02	.742	.347
3. ความต้องการได้รับการสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	3.83	.734	3.75	.762	.841
4. ความต้องการการอบรมการทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	3.97	.718	3.98	.773	.104
5. ความต้องการการอบรมทบทวนเชิงปฏิบัติการนำกรอบหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน.....	4.05	.728	4.05	.815	.104

ตาราง 4.13 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
6. ความต้องการพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้.....	4.09	.698	4.23	.673	1.572
7. ความต้องการพัฒนาการจัดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรเกี่ยวกับคู่มือการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร.....	3.79	.773	3.83	.776	.450
8. ความต้องการพัฒนาการอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร.....	3.93	.774	3.99	.719	.646
9. ความต้องการการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	3.74	.767	3.89	.890	1.453
10. ความต้องการพัฒนาการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	3.70	.724	3.81	.771	1.139
เฉลี่ยรวม	3.93	.649	3.96	.574	.470

จากตาราง 4.13 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ จำแนกตาม ระดับการศึกษา ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตาราง 4.14 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการจัดการเรียนรู้					
11. ความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมหลักสูตร.....	4.11	.672	4.24	.747	1.466
12. ความต้องการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	3.80	.717	3.93	.744	1.418
13. ความต้องการพัฒนารับการส่งเสริมให้ได้รับความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	3.97	.701	4.08	.746	1.263
14. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	3.98	.635	3.99	.837	.048
15. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่กำหนด.....	3.71	.713	3.90	.728	2.126*
16. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทางด้านความรู้กระบวนการและคุณธรรม.....	3.72	.752	3.89	.780	1.778
17. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่วิทยากรท้องถิ่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้	3.82	.785	3.93	.855	1.129

ตาราง 4.14 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
18. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้	3.70	.795	3.76	.897	.586
19. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ และแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้.....	3.74	.777	3.86	.790	1.319
20. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้.....	3.96	.648	3.89	.877	.192
เฉลี่ยรวม	3.85	.686	3.94	.642	1.15

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.14 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ จำแนกตาม ระดับการศึกษาด้านจัดการเรียนรู้โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 15 ความต้องการพัฒนา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่กำหนด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.15 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนก ตามระดับการศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านสื่อการเรียนรู้					
21. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องสื่อการเรียนรู้โดยวิธีการอบรม.....	3.92	.792	3.95	.801	.322
22. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้.....	3.96	.777	4.00	.773	.417
23. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	3.96	.747	3.90	.743	.628
24. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาการ.....	3.86	.795	3.80	.745	.618
25. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการจัดเก็บ และซ่อมแซมสื่อการเรียนรู้.....	3.89	.762	3.90	.679	.067
26. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา.....	4.25	.668	4.31	.653	.765
27. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรมเสริมประสบการณ์ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI)...	4.14	.865	4.44	.584	3.086**

ตาราง 4.15 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญตรี		สูงกว่า		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
28. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการสอน.....	3.80	.828	3.76	.773	.357
29. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลาย...	4.02	.710	4.02	.830	.027
30. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการติดตาม ประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบัน.....	3.86	.833	3.80	.790	.307
เฉลี่ยรวม	3.96	.602	3.98	.542	.299

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.15 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านสื่อการเรียนรู้อยู่โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 27. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรม เสริมประสบการณ์ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้ออื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.16 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนก ตามระดับการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้อ

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้					
31. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551.....	3.99	.672	4.10	.695	1.312
32. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ.....	4.06	.645	4.03	.718	.268
33. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง 8 สาระ.....	4.04	.686	4.16	.725	1.424
34. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ.....	4.12	.677	4.10	.743	.165
35. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำเอกสารการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ	4.25	1.887	4.19	.692	.290
36. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน.....	3.95	.691	4.02	.727	.863
37. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์เขียน.....	4.23	.672	4.25	.699	.250
38. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	3.82	.695	3.81	.842	.110

ตาราง 4.16 (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู	ปริญญตรี		สูงกว่า ปริญญตรี		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
39. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์.....	4.24	3.301	4.08	.715	.455
40. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	3.90	.649	3.98	.711	.941
เฉลี่ยรวม	4.05	.636	4.07	.610	.182

จากตาราง 4.16 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ปรากฏผลดังตาราง 4.17 ถึงตาราง 4.26 ดังนี้

ตาราง 4.17 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.088	.044	2	.147
ภายในกลุ่ม	99.999	.299	335	
รวม	100.087		337	

จากตาราง 4.17 พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.18 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.205	.102	2	.257
ภายในกลุ่ม	133.833	.400	335	
รวม	134.038		337	

จากตาราง 4.18 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.19 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.368	.184	2	.403
ภายในกลุ่ม	153.134	.457	335	
รวม	153.502		337	

จากตาราง 4.19 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.20 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านสื่อการเรียนรู้โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.323	.162	2	.468
ภายในกลุ่ม	115.852	.346	335	
รวม	116.176		337	

จากตาราง 4.20 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านสื่อการเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.21 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.230	.115	2	.289
ภายในกลุ่ม	133.131	.397	335	
รวม	133.361		337	

จากตาราง 4.21 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.22 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.045	.022	2	.075
ภายในกลุ่ม	100.043	.299	335	
รวม	100.087		337	

จากตาราง 4.22 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.23 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	1.364	.682	2	1.722
ภายในกลุ่ม	132.674	.396	335	
รวม	134.038		337	

จากตาราง 4.23 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.24 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.102	.051	2	.112
ภายในกลุ่ม	153.400	.458	335	
รวม	153.502		337	

จากตาราง 4.24 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.25 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ด้านสื่อการเรียนรู้โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.088	.044	3	.128
ภายในกลุ่ม	116.087	.347	335	
รวม	116.176		337	

จากตาราง 4.25 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านสื่อการเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.26 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	MS	df	F
ระหว่างกลุ่ม	.304	.152	2	.382
ภายในกลุ่ม	133.057	.397	335	
รวม	133.361		337	

จากตาราง 4.26 พบว่า ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในขนาดสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินการเรียนรู้โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 สรุปความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งปรากฏผล ดังตาราง 4.27 ถึงตาราง 4.30 ดังนี้

ตาราง 4.27 จำนวนและร้อยละ ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	จำนวน (n= 60)	ร้อยละ
1. ความต้องการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการของหลักสูตร ควรจัดให้ มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ.....	13	21.66
2. ความต้องการพัฒนาการอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรควรสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้	11	18.33
3. ความต้องการการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษาควรมีการนิเทศทุกปีการศึกษา.....	10	16.66
4. ความต้องการได้รับการสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณ.....	8	13.33
5. ความต้องการพัฒนาศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เช่น คู่มือการวัด ประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือ การประเมินคิดวิเคราะห์ควรจัดให้มีครบสำหรับบุคลากรและมีการทดสอบความรู้.....	7	11.66
6. ความต้องการพัฒนาการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา.....	6	10.00
7. ความต้องการอบรมทบทวนเชิงปฏิบัติการนำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน.....	5	8.33

จากตาราง 4.27 พบว่า ครู มีความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 ความต้องการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการของหลักสูตรควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ (ร้อยละ 21.66) อันดับที่ 2 ความต้องการพัฒนาการอบรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรควรสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ (ร้อยละ 18.33) และ อันดับที่ 3 ความต้องการการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาควรมีการนิเทศทุกปีการศึกษา (ร้อยละ 16.66)

ตาราง 4.28 จำนวนและร้อยละ ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้

ด้านการจัดการเรียนรู้	จำนวน (n= 34)	ร้อยละ
1. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับท้องถิ่นที่วิทยากรท้องถิ่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้.....	10	29.41
2. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้.....	7	20.59
3. ความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมหลักสูตร.....	6	17.64
4. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่กำหนด.....	5	14.70
5. ความต้องการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร.....	3	8.82
6. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	3	8.82

จากตาราง 4.28 พบว่า ครู มีความต้องการหรือข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในด้านการจัดการเรียนรู้ ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ที่วิทยากรท้องถิ่น หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ (ร้อยละ 29.41) อันดับที่ 2 ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ (ร้อยละ 20.59) และ อันดับที่ 3 ความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมหลักสูตร (ร้อยละ 17.64)

ตาราง 4.29 จำนวนและร้อยละ ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านสื่อการเรียนรู้

ด้านสื่อการเรียนรู้	จำนวน (n= 64)	ร้อยละ
1. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการผลิตจัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา.....	13	20.31
2. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ อิเล็กทรอนิกส์.....	12	18.75
3. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรมเสริมประสบการณ์ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI).....	10	15.62
4. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องสื่อการเรียนรู้โดยวิธีการอบรม.....	9	14.06
5. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการติดตามประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน.....	8	12.50

ตาราง 4.29 (ต่อ)

ด้านสื่อการเรียนรู้	จำนวน (n= 64)	ร้อยละ
6. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ อุปกรณ์การสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้.....	7	10.93
7. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการติดตามประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน.....	5	7.81

จาก ตาราง 4.29 ครู มีความต้องการ หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในด้านสื่อการที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา (ร้อยละ 20.31) อันดับที่ 2 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (ร้อยละ 18.75) และ อันดับที่ 3 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรมเสริมประสบการณ์ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI) (ร้อยละ 15.62)

ตาราง 4.30 จำนวนและร้อยละความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	จำนวน (n= 51)	ร้อยละ
1. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ควรสนับสนุนการจัดอบรม.....	15	29.41
2. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ควรจัดครูได้รับการอบรมทุกปีการศึกษา.....	13	25.49
3. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง 8 สาระ ควรได้รับการสนับสนุน.....	10	19.60
4. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	8	15.65
5. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ.....	5	9.80

จากตาราง 4.30 พบว่า ครู มีความต้องการ หรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ในด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อันดับที่ 1 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ควรสนับสนุนการจัดอบรม (ร้อยละ 29.41) อันดับที่ 2 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ควรจัดให้ครูได้รับการอบรมทุกปีการศึกษา (ร้อยละ 25.49) และอันดับที่ 3 ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง 8 สาระ ควรสนับสนุนให้ได้รับการอบรมพัฒนา (ร้อยละ 19.60)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปวางแผนและพัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถด้านวิชาการได้อย่างเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามรายชื่อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการแตกต่างกัน

2. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการแตกต่างกัน

3. ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการแตกต่างกัน

4. ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 2,718 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 ; ย่างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 148-149) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ขึ้นมาเอง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ลักษณะคำถามมีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ โดยมีที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ช่วยตรวจสอบความถูกต้องใน ด้านเนื้อหา โครงสร้าง และภาษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข ได้คำถามที่ครอบคลุม เหมาะสม และนำแบบถามไปปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ จากนั้น นำแบบสอบถาม ไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟาตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9718

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและนัดหมายในการส่งแบบสอบถามกลับคืนมาโดยการส่งด้วยตนเอง ผลปรากฏว่าแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวนทั้งสิ้น 338 ฉบับ เก็บรวบรวมกลับคืนมาได้ 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2 การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และการจัดอันดับเสนอข้อมูลเป็น ตารางประกอบความเรียง

4.3 การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา วิเคราะห์โดย การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน กำหนดค่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษาที่ ปฏิบัติงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีที่พบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ กำหนดค่าที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ .05

5. ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการหรือข้อเสนอแนะ ที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากคำร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และ ด้านการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม เพศ พบว่า ทั้ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ทั้ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า ทั้ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานพบว่า ทั้ง โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

6. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่เป็นคำถามปลายเปิด ที่มีผู้ให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะมากที่สุด 3 อันดับแรก ของแต่ละด้าน คือ

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ 1) ความต้องการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย 2) ความต้องการพัฒนากรอบรรมด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรควรสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ และ 3) ความต้องการการนิเทศติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการนิเทศทุกปีการศึกษาตามลำดับ

ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ 2) ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ และ 3) ความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมหลักสูตรตามลำดับ

ด้านสื่อการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการ 2) ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ 3) ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรมเสริมประสบการณ์ในการผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI) ตามลำดับ

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ควรสนับสนุนการจัดอบรม 2) ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ควรจัดให้ครูได้รับการอบรมทุกปีการศึกษา และ 3) ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง 8 สาระ ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานตามลำดับ

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้วิจัย อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากว่า ในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตามแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การปฏิรูปโครงสร้างองค์กร การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนและการปฏิรูปครูและบุคลากร อีกทั้งเป็นการบังคับใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ทำให้สถานศึกษามีอิสระ มีอำนาจและความคล่องตัวในการบริหารจัดการมากขึ้น และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีนโยบาย ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอย่างหลากหลาย ครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความตระหนักในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยตรง การพัฒนาตนเองจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความยั่งยืนขององค์กร และเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองให้ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน สามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณรงค์ คำภาศรี (2550 : 94 - 95) ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านผู้วิจัย อภิปรายผล ได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสมและชัดเจนทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและการนำกระบวนการของหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและในสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรดี คาผา (2554 : 84) ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนา งานวิชาการของครู โรงเรียนกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2 พบว่า มีความต้องการพัฒนางานวิชาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนครูเป็นผู้เตรียมการสอนล่วงหน้าและ ครูรู้จักใช้กิจกรรมการสอนที่เหมาะสม เพื่อเป็นไปตามวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ว่าเป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลกยึดมั่น ในการปกครองตาม ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพดังนั้นครู จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานบุรีรัมย์เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัย เน่งน้อย ดีถาวร (2550 : 175) ได้ศึกษาปัญหาและ ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า มีปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ด้านการจัด การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านสื่อการเรียนรู้ พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สื่อการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมในหลายรูปแบบที่เป็นประ โยชน์ต่อตัวผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับว่ามี คุณค่าต่อการศึกษ สามารถส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของผู้เรียน ได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคม และพัฒนาการด้านสติปัญญา และสื่อการเรียนรู้ ช่วยส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะ

ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของสื่อการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสม่ำเสมอ จึงทำให้ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ วิชัย บุญเพ็ง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ความต้องการในการนิเทศในงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการศึกษา อำเภอแปลงยาว จังหวัดสระบุรี พบว่า ความต้องการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการเรียน การสอนอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองในงาน วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนพื้นฐาน 2 ประการ คือประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้ประสบ ความสำเร็จนั้น ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นประ โยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระ ความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพ ปัญหาและความต้องการและเกี่ยวข้องกับครูผู้จัดการเรียนรู้โดยตรง จะต้องจัดทำระเบียบว่า ด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และ แนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน จึงทำให้ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ด้านสื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของอรดี ดาผา (2554 : 86) ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครู โรงเรียน กลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า มีความ ต้องการพัฒนางานวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูเพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจ เนื่องจากว่า งานวิชาการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ เป็นหลักสูตรการศึกษา ที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูชายและครูหญิง มีบทบาทที่สำคัญคือการพัฒนา งานวิชาการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ในการสอนอันจะทำให้มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียน การสอนอย่างแท้จริง มีวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายจึงทำให้ มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษา มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ ครูผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ จึงทำให้ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการ พัฒนาในงานวิชาการด้านนี้ ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับผลการวิจัย นางน้อย คีตาวรร (2550 : 172) ได้ศึกษา ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการของครู โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า มีปัญหาและความต้องการ พัฒนาตนเองด้านวิชาการ โดยรวมไม่แตกต่าง

4. ผลการเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยเป็น เช่นนี้ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า กฎหมาย ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับครู เข้ามามีบทบาทสำคัญที่ทำให้ ครูต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ในงานวิชาการ เพราะครูทุกคนจะต้องเป็นผู้รอบรู้ ในเนื้อหาวิชาและแตกฉานในทักษะและวิธีการ หาความรู้สมัยใหม่ ผลการวิจัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มจวัน คนกลาง (2550 : 81 - 96) ได้ศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูผู้สอน โรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบ ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน พบว่า มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัย เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีหน้าที่หลักเหมือนกัน คือ งานสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของครู ไม่ว่าครูที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีภาระงานด้านวิชาการเหมือนกันครูทุกคนในสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง มีจุดมุ่งหมายเหมือนกันคือจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ดังนั้นจึงทำให้ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มฆวัน คนกลาง (2550 : 81 - 96) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูผู้สอนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูผู้สอนใน โรงเรียน จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุริรัมย์ เขต 2 ที่เป็นคำถามปลายเปิด ที่มีผู้ให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะมากที่สุด ของแต่ละด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ความต้องการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 มาเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจากเดิมนั้น มีข้อที่แตกต่างกันทั้งในเรื่องโครงสร้างการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ เวลาเรียน สมรรถนะ วิสัยทัศน์ ตลอดจนเรื่องอื่นที่มีความเกี่ยวข้องที่สำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

และธรรมชาติ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างของหลักสูตรทำให้ครูต้องศึกษาหลักสูตรใหม่เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2545 : 23) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร จะช่วยให้ครูมีทิศทาง และสิ่งกำหนดการสอนได้ดี

ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับท้องถิ่นที่วิทยากรท้องถิ่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในส่วนของหลักสูตรท้องถิ่น ให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนทรัพยากรท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านในชนบทของไทยมีอยู่มากมายและมีค่าบ่งบอกถึงความเจริญมาเป็นเวลานาน หลักสูตรท้องถิ่นสามารถ บูรณาการเอาทรัพยากรท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งหลายมาใช้ในการเรียนการสอน ไม่ว่าจะด้านอาชีพ หัตถกรรม เกษตรกรรม ดนตรี การแสดงวรรณกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียน ได้รู้จักท้องถิ่นของตน เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตน และสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการประกอบอาชีพ ได้จึงอาจทำให้ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ต้องการพัฒนาความรู้ที่ได้รับจากวิทยากรท้องถิ่นมาใช้ในการกระบวนการเรียนการสอนต่อไป

ด้านสื่อการเรียนรู้ คือ ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก นวัตกรรมและเทคโนโลยี ช่วยให้การศึกษ และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียน ด้วยนวัตกรรมการศึกษา และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย ในปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรม การศึกษามากมายหลายอย่าง ซึ่งมีทั้งนวัตกรรมที่ใช้กันอย่างแพร่หลายแล้ว และประเภทที่กำลังเผยแพร่ว่า เช่น การเรียนการสอนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้แผ่นวีดิทัศน์เชิงโต้ตอบ สื่อหลายมิติ และอินเทอร์เน็ต การที่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีเครือข่ายหรือผู้เชี่ยวชาญมาช่วยแนะนำวิธีการในการจัดและพัฒนาสื่อก็สามารถพัฒนาให้ครูมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ คือ ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการศึกษาแต่ละระดับชั้น เป็นการประเมินที่จะช่วยให้นักเรียนทุกคนได้รับการฝึกฝน ให้มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทุก ๆ ด้าน การประเมินความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน โรงเรียนจะใช้แนวทางการวัดและการประเมิน โดยเน้นการวัดจากการปฏิบัติจริงหรือค้ำของจริง มีคุณค่าต่อตัวผู้ปฏิบัติจึงจะกำหนดแนวทางและวิธีการประเมินให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้นำไปใช้ในการประเมิน จึงอาจทำให้ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความต้องการพัฒนาเพื่อนำความรู้ ไปใช้ประเมินนักเรียนในแนวทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะที่ได้มาจากการวิจัยและข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากระดังนั้น ในการกำหนดกลยุทธ์และโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ควรคำนึงถึงเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรให้ครูได้รับการพัฒนางานวิชาการอย่างทั่วถึง จัดให้มีการอบรมพัฒนาความรู้ให้กับครูทุกกลุ่มสาระวิชาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละปีการศึกษา มีศึกษานิเทศก์ในกลุ่มสาระวิชาให้คำปรึกษาแก่ครู ให้ความสำคัญแก่ครูในสถานศึกษา โดยมี การตรวจเยี่ยม โรงเรียนในสังกัดที่อยู่ห่างไกลอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนองความต้องการพัฒนาตนเองของครู โดยการสนับสนุนครูในสถานศึกษาของตนเองให้ได้รับการพัฒนาและให้ขวัญกำลังใจครูเพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดความอยากที่จะพัฒนาตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณ ในการเข้ารับการอบรมหรือพัฒนาในแต่ละครั้ง มีการจัดกิจกรรม

เกี่ยวกับงานวิชาการเพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ความสามารถ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาเพื่อศึกษาทำความเข้าใจ เอกสารการชี้แจงเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย เนื้อหาสาระ และ แนวดำเนินการของหลักสูตร เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตรงตามที่หลักสูตรกำหนดได้

1.1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ให้ครอบคลุมตามหลักสูตร เพื่อนำความรู้ความสามารถไปใช้จัดกระบวนการเรียนการสอน อย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.1.3 ด้านสื่อการเรียนรู้ ควรส่งเสริมสนับสนุนครูให้ได้รับการอบรมพัฒนาเกี่ยวกับสื่อเพื่อจัดการเรียนการสอนในแต่ละสาระวิชา จัดอบรมครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อหลากหลาย มีแกนนำและวิทยากรให้คำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้ครูเกิดความชำนาญในการผลิตสื่อ และนำสื่อไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

1.1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ ควรอบรมพัฒนาครูให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้ครูมีได้ประเมินผลการเรียนรู้ในแนวทางเดียวกับที่หลักสูตรและสถานศึกษากำหนด มีการนิเทศจากครูฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือแนะนำครูผู้สอนให้เกิดการพัฒนาในทางที่ดีขึ้นและส่งผลต่อการนำไปใช้ประเมินนักเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์ในการประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ผู้บริหารควรสนับสนุน โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูได้มีแนวทางในการประเมินอย่างเดียวกัน สถานศึกษาควรจัดทำเอกสารการวัดผลและประเมินผลเป็นประจำ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษา และผู้บริหารควรติดตามประเมินผลการทำงานอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยเหลือแก้ไข เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น นอกจากนี้ ครูควรศึกษาหาความรู้จากสื่อที่หลากหลายรวมทั้งพัฒนาดตนเองจากหน่วยงานภายนอก เพื่อเพิ่มความรู้และศักยภาพของคนอย่างสม่ำเสมอ

ผลการวิจัย ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเอง ในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า มีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือการผลิตจัดหาพัฒนาและใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ควรกำหนดเป็น โครงการ หรือกิจกรรม ให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสนองโครงการ โดยส่งเสริม ให้ครูได้รับ การพัฒนาที่มีการประสานความร่วมมือกับกลุ่มเครือข่ายในองค์กร เพื่อจัดอบรมให้ครู ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคลากรในกลุ่มเครือข่ายในการผลิตสื่อนวัตกรรมร่วมกันจัดให้ทุก ห้องเรียน มีคอมพิวเตอร์ครบชั้นเรียนเพื่อจะได้มีแหล่งข้อมูลสร้างสื่อการเรียนการสอนให้กับ นักเรียน ได้อย่างรวดเร็ว และนักเรียน ได้รู้จักการใช้สื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาคูของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

2.2 ควรทำการศึกษา เกี่ยวกับ ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อใช้ให้ข้อเสนอแนะสถานศึกษาในการวางแผน กำหนดนโยบายตลอดจน ปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิปส์พับลิเคชั่น.
กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : กองการวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2507). จรรยาบรรณและบทบาทหน้าที่ของครู. สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2557,
จาก <http://www.slideshare.net/jukravuth/ss-24717413>.
_____. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
_____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติ การศึกษาภาคบังคับ
พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2546 ก). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
_____. (2546 ข). คู่มือการบริหารพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
_____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
_____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
กาญจนา ไชยพันธุ์. (2545). “ตัวบ่งชี้ของผู้สอนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ.” วารสารวิชาการ. 5 (8), 57-59.
คำคุณ ราชพล. (2548). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรครูสายผู้สอน ในวิทยาลัยครู
สหวันนะเขต สังกัดกรมสร้างครู สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์
ต.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- จตุพล อธิคม. (2543). การประเมินหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุคพอยท์.
- จาดรนต์ ฉายแสง. (5 สิงหาคม 2548). “ข่าวการปฏิรูปการศึกษา,” มติชนรายวัน. 30.
- ชำนาญ ท้วมพงษ์. (2550). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกิ่งอำเภอเนินกุ่มพัฒนา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาจังหวัดระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฉรงค์ คำภาศรี. (2550). ความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฉรงค์ ชาติกรต. (2546). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอุดรวิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉรงค์ รอดพันธ์. (2542 , กุมภาพันธ์-มิถุนายน 2542)). “ครูกับการพัฒนาตนเอง,” ข้าราชการครู. 3 : 7.
- ดวงรัตน์ สุวรรณประทีป. (2547). การบริหารงานวิชาการที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ถวิล มาตรเลี่ยม. (2545). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- ทิศนา แคมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- “ทฤษฎีความต้องการของแมคเคลล์แลนด์” สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2557,
จาก <http://obwan.kazekim.com/?project=mcclellands-needs>
- ธนวัฒน์ ธิติชนานันท์. (2548). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.

- ชำระ ศรีทิพย์. (2547). แนวทางพัฒนาการบริหารงานธุรการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นันทนา ธรรมบุศน์. (2540). "การพัฒนาตนเองตามแนวพุทธศาสนา," วารสารวิชาการ.
 นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). หลักการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : ตรีคุณไทย.
- เน่งน้อย คีถาวร. (2550). ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองด้านวิชาการของครู โรงเรียน
 มัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ก.ม.
 (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นุกูล เวศสุวรรณ. (2554). ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการบริหารงาน
 วิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนสตึก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
 _____. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ สุธรรมรักษ์. (2546). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 สาขาวิชาการบริหารงานคหกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปรินญาณีพนธ์
 กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร.
- ประเวศ วะสี. (2543). "จุดประกายฉายภาพความหวัง," การศึกษา กทม. (9 มิถุนายน 2543) : 17-19.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
 บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปราณี รามสูต. (2545). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ปริญดา ดำรงค์ศักดิ์. (2551). การศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเอกชนในเขตมีนบุรี.
 วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). การจัดและบริหารอาชีพศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.
 _____. (2543). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.
 _____. (2545). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545,”

(2545, 19 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 119 ตอนที่ 123 ก. หน้า 16.

พิชัย บุญเพ็ง. (2554). ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาอำเภอแปลงยาว จังหวัด ฉะเชิงเทรา. งานนิพนธ์ กศ.ม.

(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

พิสนุ พงศ์ศรี. (2550). การประเมินทางการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ : เทียมฟ้าการพิมพ์.

ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2542). การพัฒนาตน. ราชบุรี : สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สืบค้นเมื่อ

3 เมษายน 2557, จาก

http://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/Self_Development_Technique

ภาสกร อยู่เย็น. (2553). สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. ก.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

มณวัน คนกลาง. (2550). ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).

ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ยนต์ ชุมจิต. (2531). ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550,” (2550, 24 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา.

เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก หน้า 15.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.

ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏ

จันทระเกษม.

รุ่ง แก้วแดง. (2541). ครูแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

_____. (2542). ปฏิรูปการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 6.

รุ่งชัชดาพร เวทะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา

: ภาควิชาการ บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- รุจิร ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.
- เรียบ ศรีทอง. (2542). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตนเอง : ศาสตร์แห่งการพัฒนาชีวิต.
กรุงเทพฯ : ศรีนคร.
- วิจิตร อาวะกุล. (2540). การฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาสารคามวิทยาลัย.
- วินัย เพชรช่วย. (2543). “การพัฒนาตนเอง,” สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน 2557, จาก
http://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/Self_Development.
- วินิจ เกตุขำ. (2544). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. (2544). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮ้าส์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ไคมอน อิน บิสซิเนส เวิร์ล.
- สมจิต บุตรทองทิม. (2549). การพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้น การใช้สื่อ
นวัตกรรม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี
: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมแพน จำปาหวาย. (2542). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
(การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมยศ นาวิการ. (2539). ทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า
- สมศักดิ์ สันธระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สัมฤทธิ์ กางเหิง. (2537). การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 “นโยบายและกลยุทธ์,” สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน
2557, จาก <http://br.br2.go.th/index.php>
- สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
และสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

- ลีปนันท เกตุทัต. (2541). ความจริงของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : เจพิมพ์โปรดเซส .
- สุคนธ์ สิ้นรพานนท์. (2551). การวัดผลการศึกษา. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สุชา ไอยราพงศ์. (2542). การพัฒนาคน. สงขลา : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.
- อุดม ทุมโมสิต. (2544). การจัดการ. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ : เอสดี เพรส.
- อุทัย เจริญธรรม. (2542). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.(การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- องค์การ อินทร์มพรชัย. (2545). การบริหารงานวิชาการ : การจัดการ โรงเรียนประถมศึกษา .
กรุงเทพฯ : ชวนทิพย์
- อรรถิ์ ดาผา. (2554). ความต้องการพัฒนางานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มอำเภอเกาะจันทร์ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. ภาคนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). ชลบุรี : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกรินทร์ สัมมาศาล. (2545). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : แนวคิดสู่ปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : บุคพอยท์.
- Baker, N.J. (2005, April). "Factors Affecting the Training Used to Certify Principals as Evaluators
of Teacher Performance," **Dissertation Abstracts International**. 49 (10) : 2876 –A.
- Bennett , R. M.,Jr. (2002). **Teacher Participation in Curriculum Development : A History
of the Idea and Practice, 1890- 1940.** Doctoral Dissertation, University of Georgia.
- Chester, N.M. (2005). **An Introduction to School Administration : Selected Readings.**
New York : McMillan.
- Clark, A.R. (2005, December). "A Teacher Evaluation of Selected Method of In – service
Education," **Dissertation Abstracts International**. 31 (6) : 2767-A.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Testing.** (3rd ed.). New York : Harper & Row.
- _____. (1990). **Essentials of Psychological Testing.** New York : Harper Collins.
- Doherty, E.J. (1998). **Professional Development for Boston Teacher in School to Career
Programs.** Unpublished Dissertation, Harvard University,U.S.A..

- Fisk, R.S.(1957). **The Task of Educational Administration**. New York : Haper and Row.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. 3rd. New York : Mc Graw 3 Hill,”
- Hanson, M. E. (1985). **Educational Administration and Organizational Behavior**.
(2nd ed.). Boston : Allyn and Bacon.
- Krejcie, R.V. & Morgan, E.W. (1940). “Determining Sampling Size for Research Activities,”
Education and Psychological Measurement. 30 (10) 607-610.
- Mattes, R.G. (1994). **A Comparative Study of Teacher Perceptions of Teacher**. U.S.A.
: McGraw – Hill.
- Mc Millan, J. H. (2001) . **Classroom Assessement : Principles and Practice for
Effective Instruction**. (2 rded) Needham Height : Allyn & Bacon.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York : Harcourt
Brace and World, Inc.
- Warren, F.M. (2004, December). “An Analysis of Guideline for In- service Teacher Education
Practice in Selected School Grade 5-9,” **Dissertation Abtracts International**. 35 (6)
: 3561-A.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

สำเนาหนังสือราชการที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสง่า ศรีราม

ด้วย นางประภารัตน์ ทศพนัสส์ถ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในโรงเรียน โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอรรถพล พิมพันธ์

ด้วย นางประภารัตน์ ทศพนัสลัก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในโรงเรียน โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ตั๋ว ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๖๙๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้อยู่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายรารุช บุตรรัตน์

ด้วย นางประภารัตน์ ทศพนัสลัก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในโรงเรียน โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขออนุญาตจากท่านเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๓/๑๒๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๗ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วย นางประภารัตน์ ทศพนัสลัก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการพัฒนาดนเองในงานวิชาการในโรงเรียน โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางประภารัตน์ ทศพนัสลัก ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๑๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๐ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒

ด้วย นางประภารัตน์ ทศพนัสสีก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการในโรงเรียน โดยมี ผศ.ดร.สงวน ทรงวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

คำชี้แจง

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู จัดว่าเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้งานวิชาการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น จำเป็นต้องทราบความต้องการพัฒนาตนเองในวิชาการ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ซึ่งคำตอบที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบายและพัฒนาบุคลากรครูให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ในโอกาสต่อไป

ประภรณ์ ทศพนัสศักดิ์

นักศึกษาปริญญาโท

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย เรื่องความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. ระดับการศึกษา

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

() ต่ำกว่า 10 ปี

() 10 - 20 ปี

() สูงกว่า 20 ปี

4. ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน

() ขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

() ขนาดกลาง มีนักเรียนระหว่าง 121-300 คน

() ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

ตอนที่ 2

คำชี้แจง

อ่านแบบสอบถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการพัฒนาตนเอง
ในงานวิชาการของท่านตามความเป็นจริง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับที่ 5 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการมากที่สุด

ระดับที่ 4 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการมาก

ระดับที่ 3 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการปานกลาง

ระดับที่ 2 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการน้อย
 ระดับที่ 1 หมายถึง มีความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการน้อยที่สุด

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้					
1. ความต้องการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น วิสัยทัศน์ หลักการจุดหมาย เนื้อหาสาระ และแนวการดำเนินการ ของหลักสูตร					
2. ความต้องการพัฒนาศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เช่น คู่มือการวัด ประเมินผล คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คู่มือ การประเมิน คิดวิเคราะห์					
3. ความต้องการ ได้รับการสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551					
4. ความต้องการการอบรมการทบทวนการใช้หลักสูตร สถานศึกษา					
5. ความต้องการการอบรมทบทวนเชิงปฏิบัติการนำกรอบ หลักสูตร ท้องถิ่น ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
6. ความต้องการพัฒนาการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปจัดทำ หน่วย การเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้					
7. ความต้องการพัฒนาการจัดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรเกี่ยวกับ คู่มือการใช้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร					
8. ความต้องการพัฒนาการอบรมด้านการเขียนแผนการจัด การเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร					
9. ความต้องการการนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
10. ความต้องการพัฒนาการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนรู้					
11. ความต้องการพัฒนาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมหลักสูตร					
12. ความต้องการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
13. ความต้องการพัฒนารับการส่งเสริมให้ได้รับความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน					
14. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้					
15. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรที่กำหนด					
16. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทางด้านความรู้กระบวนการและคุณธรรม					
17. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นที่วิทยากรท้องถิ่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้					
18. ความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการเชิญวิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้					
19. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการ เรียนรู้					
20. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนรู้					

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ด้านสื่อการเรียนรู้					
21. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่องสื่อการเรียนรู้ โดยวิธีการอบรม					
22. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ อุปกรณ์การสอน ให้ตรงกับจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนด ในแผนการจัดการเรียนรู้					
23. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
24. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดหาสื่อ และเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาการ					
25. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการจัดเก็บ และซ่อมแซมสื่อ การเรียนรู้					
26. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือ ในการผลิต จัดหาพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อกาจัดการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษา					
27. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการอบรมเสริมประสบการณ์ ในการ ผลิตสื่อคอมพิวเตอร์ (CAI)					
28. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการสอน					
29. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาสื่อ การเรียนรู้ที่หลากหลาย					
30. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับด้านการติดตามประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน					

ความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้					
31. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และการปฏิบัติในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551					
32. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบ					
33. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง 8 สาระ					
34. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลให้มีมาตรฐาน และมีประสิทธิภาพ					
35. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนการจัดทำเอกสารการวัดผล และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ					
36. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการวางแผนวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน					
37. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำเกณฑ์การประเมิน อ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน					
38. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมจัดทำหลักเกณฑ์วิธีการในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
39. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์					
40. ความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการอบรมการจัดทำหลักเกณฑ์ในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					

ตอนที่ 3

ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองในงานวิชาการ)

ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

.....

.....

.....

ด้านการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ด้านสื่อการเรียนรู้

.....

.....

.....

ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่อนุเคราะห์การตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

นางประภารัตน์ ทศพนัสสัถ

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไนซ์
Buraiam Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 40

Alpha = .9718

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

-

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางประภารัตน์ ทศพนัสสัก
วันเดือนปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2515
สถานที่เกิด	149 หมู่ที่ บ้านทุ่งสว่าง ตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 31160
ที่อยู่ปัจจุบัน	149 หมู่ที่ 7 บ้านทุ่งสว่าง ตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ 31160
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง ตำบลสูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2527 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งสว่าง ตำบล สูงเนิน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2531 ชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2534 ชั้นระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกระสังพิทยาคม อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2539 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2557 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์